

Weyh

K šedesátinám Františka Weyra.

Karel Gerlich.

Dne 25. dubna 1939 dovrší dr. František Weyr, řádný profesor ústavního práva na právnické fakultě Masarykovy university, šedesát let svého věku. Jeho dosud vykonané životní dílo je tak rozsáhlé, že by se o něm daly psátí celé knihy. Nebudíž proto považováno za neskromnost, jestliže Právnická jednota moravská vzpomíná této události pro právnictvo tak významné aspoň tímto krátkým článkem a že tak činí ve svém časopise, jehož je jubilant od založení hlavním redaktorem.

František Weyr se narodil ve Vídni 25. dubna 1879. Ve Vídni také navštěvoval obecnou školu a absolvoval gymnasijsní studia. Svá studia právnická konal na české fakultě Karlovy university v Praze. Po jejich absolvování se vrátil zase do Vídně, kde započal svou dráhu v praktickém povolání. V roce 1903 vstoupil do služeb politické správy a sloužil postupně u vídeňského místodržitelství, u okresního hejtmanství, u ústřední statistické komise a u ministerstva kultu a vyučování. V roce 1909 pak přešel opět do Prahy, kde byl jmenován nejprve koncipistou, později místotajemníkem zemské statistické kanceláře království Českého. V roce 1909 se také habilitoval na právnické fakultě české university Karlovy v Praze pro obor správní vědy a rakouského práva správního. Později si rozšířil veniam docendi také na obor všeobecné srovnávací a rakouské statistiky. V tomtéž roce se ujal suplování přednášek z rakouského práva ústavního a správního na pražské technice. Dne 1. listopadu 1912 byl jmenován mimořádným profesorem právních věd na české vysoké škole technické v Brně, kde pak byl 28. května 1919 jmenován řádným profesorem téhož oboru. Rok 1919 mu přinesl ještě řadu úkolů dalších. Vedle své činnosti v Národním shromáždění byl v tomto roce jmenován presidentem státního úřadu statistického a předsedou státní rady statistické, kterýžto úřad zastával až do roku 1929. Byl jedním ze zakladatelů právnické fakulty Masarykovy university v Brně, na které byl hned v roce 1919 jmenován řádným profesorem ústavního práva. Byl zvolen prvním děkanem této fakulty na studijní rok 1919/20 a pak opětně na studijní léta 1927/28 a 1935/36. Ve studijním roce

1923/24 byl rektorem Masarykovy university. Je předsedou a členem komise pro státní zkoušky státovědecké, členem Mezinárodního Institutu statistického v Haagu, Mezinárodního Institutu pro veřejné právo v Paříži, Mezinárodního Institutu pro právní filosofii a sociologii v Paříži, Rumunského Institutu pro správní právo, řádným členem Čes. statistické společnosti, čestným členem státní rady statistické v Praze a Uherské statistické společnosti v Budapešti, členem České akademie, dopisujícím členem Král. české společnosti nauk, zakládajícím členem Comité International d' Histoire Constitutionnelle v Paříži a členem četných jiných kulturních institucí, spolků a společností. Zúčastnil se nesčetné řady mezinárodních kongresů, zejména statistických a filosofických.

Bylo samozřejmé, že osobnost rázu Weyrova měla svůj vynikající podíl také na právnickém ruchu, který se vyvíjel v Brně v Moravské jednotě právníké. Jedním z jeho největších činů v jednotě bylo, že se ujal Zpráv právníké jednoty moravské, které jednota vydávala již od roku 1891, a které v květnu 1918 byly hlavně Weyrovým přičiněním změněny v Časopis pro právní a státní vědu. V tomto časopise, který se pak stal spolu orgánem mladé právníké fakulty Masarykovy university, vytvořil Weyr ohnisko vědecké literární práce právníké na Moravě. Práci v právníké jednotě se věnoval Weyr s iniciativou a svým výbojným temperamentem, který mu sice s počátku budil dosti nepřízné mezi staršími konservativními členy, pak však získal sympatie a nadšenou spolupráci při provádění úkolů jednoty, které nastínil jubilant jednak v úvodním článku prvního ročníku Časopisu, jednak ve své úvaze o jednotě a jejích úkolech v Časopise roč. II. str. 80 a násl. Spolkového života jednoty se zúčastnil Weyr kromě svého redaktorství Časopisu a četných přednášek na členských schůzích také jako člen výboru a byl v letech 1920—1930 místostarostou jednoty.

Kromě Časopisu pro právní a státní vědu spolupracoval Weyr na založení a redigování řady dalších časopisů a jiných periodických publikací, z nichž mnohé vlastní svou iniciativou uvedl v život. Sluší tu vzpomenouti Revue Internationale de la Théorie du Droit, Sbírkou spisů právníkých a národohospodářských, Vědeckou ročenku právníké fakulty Masarykovy university, Slovník veřejného práva, Parlament, Moderní stát, Veřejnou správu, Sbírkou zákonů čes., Spisy z oboru právní a státní vědy a j.

L i t e r á r n í t v o r b a W e y r o v a je neobyčejně bohatá a je věru velmi těžkým úkolem nastíniti její obraz v rámci krátkého článku. Musíme se tu proto omeziti na její nástin jen v hrubých

rysech a odkázati v podrobnostech na soustavný přehled vědecké literární tvorby jubilantovy, uvedený na konci článku. Při nesmírné Weyrově literární plodnosti, s níž rozséval své bystré postřehy a skvělé nápady po odborných časopisech i v denním tisku, není ani možno sestaviti naprosto úplný přehled jeho literární tvorby. Snažili jsme se proto o úplnost přehledu, pokud to bylo možno.

První práce Weyrovy byly věnovány ponejvíce aktuálním tématům ze správního práva, zejména práva živnostenského. V pojednání *O živnostenských právech obchodních společností* (Právník 1904) řeší otázku, zda mohou obchodní společnosti jako takové provozovati živnosti ve smyslu živnostenského řádu rakouského. Upozorňuje tu zejména na obtížnost souvislých otázek, zejména otázky, čím jest a kdy vzniká právnická osoba, a srovnává běžnou praxi s duchem živnostenského řádu. Podobně se zabývá jinými otázkami správními v pojednáních: *Der unbefugte Gewerbebetrieb* (Juristische Blätter 1905), *Zum Begriff „Verwaltungszweig“ nach dem Adjutengesetze* (Österr. Zeitschrift für Verwaltung 1906), *Die stichprobenweisen Viehschätzungen* (Statistische Monatschrift 1906), *Das österreichische Straßenwesen* (tamtéž 1907).

První samostatnou knižní publikací Weyrovou jsou *Příspěvky k teorii nucených svazků* (Praha 1908, Knihovna Sborníku věd právních a státních, řada státovědecká, čís. XI.). V tomto díle vytyčil požadavek, že jedině synthesisa je správnou cestou pro dogmatickou vědu právní, a podle něho také zpracoval dané téma. Upozornil tu také na to, že civilistická část právní vědy se honosí úplně pevným systematickým podkladem, ježto její pojmy byly zbudovány a propracovány tisíciletou vědeckou prací. Žádá proto, aby také správní věda si získala takové ucelenosti, aby bylo možno zbudovati všeobecnou teorii. Červenou nití všeobecné části tohoto prvního Weyrova spisu tvoří problém rozdílu mezi právem soukromým a veřejným, zásadní to problém, na jehož konečném řešení závisí celá další teorie právní vědy vůbec a k němuž se pak Weyr ve svých pozdějších pracích opětovně vracel.

Otázkami legislativními, zejména otázkou derogace zákona, se obírá Weyr ve svém obsáhlém pojednání *Příspěvek k teorii časově omezených zákonů* (Právník 1910). Bezprostředním podnětem k této práci byla okolnost, že tehdejší rakouské zákonodárství vytvořilo zvláštní formu zákonů, které se vyznačovaly vlastností předem již stanovené doby trvání.

Protože i naše nejnovější zákonodárství si rovněž libovalo v tomto způsobu vydávání zákonů, ba dovedlo je k vyššímu stupni dokonalosti opětovným prodlužováním časově terminovaných zákonů (viz poslední částky každého ročníku Sbírký zákonů a nařízený, zejména ustavičně avšak se změnami prodlužované zákony o ochraně nájemníků), jsou vývody tohoto Weyrova pojednání i dnes velmi aktuální. Weyr tu správně upozorňuje, že časové omezení doby platnosti zákona, nemá-li již ve zvláštním rázu onoho poměru právního, který se dotýcnou normou upravuje, své odůvodnění, musí již samo sebou býti pokládáno za irregularitu (srovn. pravidlo: „Lex semper loqui praesumitur“). Neboť zákonodárce má vždy volnost zrušiti novým zákonodárným aktem každý dřívější zákon a nemá tudíž zapotřebí slučovati tuto pozdější derogativní funkci již se samým zákonem, který vydává. Jako příklad pohnutky k vydání časově omezeného zákona uvádí Weyr kompromis mezi dvěma protichůdnými názory, ovládajícími zákonodárný sbor. Časově omezený zákon je vlastně jen zákonem na zkoušku, jeho účinky se mají vyzkoušeti a osvědčí-li se, bude platnost jeho prodloužena, neosvědčí-li se, pozbudef uplynutím stanoveného času eo ipso platnosti. Časově omezený zákon jeví se nám jako zvláštní výslednice mocenských poměrů politických a parlamentárných.

V pojednání *Über eine Modifikation des Erbrechts durch die Gewerbenovelle vom 5. Februar 1907* (Allgemeine österr. Gerichts-Zeitung 1909) podrobil Weyr zevrubné úvaze povahu práva, příslušejícího vdově a descendentům majitele živnosti, a to zejména, zda právo těchto osob je derivativní, nabyté od zemřelého a tedy s jeho právem totožné, anebo zda tu jde o nové živnostenské oprávnění, které nově vzniká v osobě zúčastněného, a zda — jde-li o právo derivativní — je toto způsobilým objektem dědické posloupnosti podle občanského zákoníka, na kteroužto otázku odpovídá autor kladně.

Důležitou otázkou procesní se zabýval Weyr v pojednání *Zaloba pro odepřenou spravedlnost* (Správní obzor 1909). Upozornil tu na neobvyčejně citelnou mezeru řízení správního, které sice stanoví zevrubné kautely, co činiti jest, když úřadem vydáno rozhodnutí, které podle mínění strany příčí se platnému právu, nikde však nenalézáme kautel, kterých bylo by užítí, když úřad neoprávněně váhá s vydáním rozhodnutí. Není tedy ustanovení, která by chránila strany před nečinností úřadů. Několik případů zákonem stanovených lhůt pro určitá vyřízení jsou

pravé exceptiones, quae firmant regulam. Po srovnání se soudcovským zákonem syndikátním a s francouzským excès de pouvoir přistupuje autor k řešení dané otázky ve dvou hlavních bodech, kterými jsou úprava preklusivních lhůt, jichž uplynutím se pokládá žádost strany eo ipso za vyřízenou, a dále devoluce kompetence k vyššímu úřadu, nerozhodne-li příslušný úřad do určité lhůty. Upozorňuje na choulostivost legislativní úpravy celého problému, zejména pokud jde o obecnou právní jistotu, a v polemice s drem Jirkou (v tomtéž ročníku) zdůrazňuje, že zákonně upravení této otázky je velice nutným a důležitým.

V článku *Ein preßrechtlicher Reformvorschlag* (Österr. Zeitschrift für Verwaltung 1910) dovedil Weyr nutnost zvýšení odpovědnosti politického denního tisku, a to zákonným ustanovením, že list má být povinen za určitých okolností přijmouti a otisknouti článek bez ohledu na to, zda politické vedení listu s vývody článku souhlasí či nikoliv, a bez ohledu na to, zda pokládá jeho tvrzení za pravdivá. Tato otázka byla v pozdější době a zejména v době nejnovější uznána zákonodárstvím za velmi důležitou, neboť byl všeobecně uznán, nač Weyr zejména upozornil, dalekosáhlý význam tisku pro veřejnost.

V téže době se Weyr zabýval řadou otázek, souvisejících se statistikou. V pojednání *Problém svobody vůle a statistika* (Sbor. věd právních a státních 1911) stanovil poměr statistiky k problému svobody vůle, který může být dvojitý: buď je statistika pomocnou vědou filosofie v tom smyslu, že dokazuje oprávněnost deterministického názoru, nebo přísluší jí pouze verifikovati správnost determinismu jinakým způsobem již dokázaného. Dochází pak k výsledku, že myšlenka svobody vůle v tom smyslu, že by určitému člověku v určité situaci byly možné dva různé činy, přiči se a priori dané formě našeho myšlení a je tedy myšlenkou absurdní. Otázku determinismu a indeterminismu dlužno přesně rozlišovati od otázky existence a neexistence sociálních zákonů. Statistická data sama nedokazují ani ovšem neverifikují deterministický názor.

Způsobu vědeckého pěstování statistiky a statistické praxe věnoval Weyr pojednání *Statistika na vysokých školách a v úřadech* (Sborník věd právních a státních 1912). Z jiných větších jeho prací o statistice z té doby dlužno tu poukázati na pojednání *Živnostenská práce žen*, statistická studie na základě rakouského sčítání závodů živnostenských (v tomtéž Sborníku 1909) a *O statistické kompetenci* (Správní Obzor 1911).

Zajímavému srovnání různých úseků právního řádu věnoval Weyr pojednání *Povinnost provozování živností a uzavírání smluv* (Sborník věd právních a státních 1911), kde probral dvě stěžejní otázky: jednak otázku povinnosti provozování nějaké živnosti nebo nějakého podniku, tedy zda a pokud se dá z našeho pozitivního práva vyvoditi — aspoň v některých případech — zásada, že ten který právní subjekt je povinen živnost nebo podnik, který provozuje, nadále provozovati, jednak otázku, v jakých případech je ten který právní subjekt povinen uzavíratí určité konkrétní smlouvy s jinými subjekty. Probral tu podrobně ustanovení rak. práva a literaturu o tomto předmětu, hlediska civilistická, hlediska t. zv. veřejnoprávní a hlediska *de lege ferenda*. Zjistiv, že rakouské právo nezná všeobecnou povinnost ku provozování živností a uzavírání smluv, leda výjimečně pro některá speciální povolání a živnosti, dospěl k závěru, že zásadní stanovení povinnosti provozovací a povinnosti k uzavírání smluv přičí se základům nynějšího zřízení hospodářského a platného práva.

Jiným otázkám správním věnoval Weyr svá pojednání *Zur Frage der Zulässigkeit der Leichenverbrennung nach österr. positiven Recht* (Österr. Zeitschrift für Verwaltung 1908), *O významu živnostenské novely z roku 1907* (Právník 1909), *K výkladu § 56 živnostenského řádu* (Správní Obzor 1910) a *O trestní pravomoci politických úřadů* (Sborník věd práv. a stát. 1910).

Otázka, kterou se Weyr velmi obšírně zabýval, je také otázka rámcových zákonů. Přednášel o ní dne 7. března 1912 v Právnícké jednotě pražské a dne 6. března 1913 v Právnícké jednotě moravské. Svou přednášku vydal pod názvem *O zákonech rámcových* (Právník 1912). Rámcovým zákonem v širším smyslu rozumí zákon, který nějakou materii jen povšechně upravuje, ponechávaje podrobnější úpravu jinému právnímu ustanovení (prováděcímu zákonu nebo prováděcímu nařízení). V užším smyslu pak spadají pod pojem rámcových zákonů případy, kdy se na rámcovém a prováděcím zákoně neusnází tentýž zákonodárský sbor, nýbrž usnesení o zákonu prováděcím je delegováno zákonodárnému sboru jinému. Tehdejší ústavní praxe monarchie skýtala hojně materiálu v této otázce, zejména v četném vydávání rámcových zákonů říšských, které měly býti prováděny zákony zemskými. Tuto praxi podrobil Weyr kritice a rozebral celou otázku podrobněji v samostatné publikaci *Rahmengesetz, Studie aus dem österr. Verfassungsrechte*, 1913.

Jestliže jsme se zde zabývali Weyrovými pracemi z doby jeho literárních počátků podrobněji, učinili jsme tak ze dvou důvodů. Jednak je velmi zajímavé pozorovati, s jakou bystrostí vystihl Weyr vždy jádro problému, ať šlo o jakoukoliv otázku, a jak již v jeho prvotních pracích se počínají rýsovat základy jeho pozdější mohutné stavby vědecké. Jednak také jsou Weyrovy práce novější doby tak všeobecně známé, že větším přiblížením prací starších jsme chtěli docílit větší plastičnosti celkového obrazu jeho literárního díla. Neobyčejná literární plodnost jubilantova nás ovšem nutí — zejména s ohledem na omezené místo — ke stručnějšímu výčtu jeho dalších literárních prací, z nichž mnohé uvádíme proto jen v soustavném přehledu vědecké tvorby literární na konci tohoto článku.

Zcela nové pojetí právní vědy vedlo Weyra ovšem důsledně ke kritice dosavadní panující nauky. Jednou z prvních odvážných kritik Weyrových je jeho článek *Otto Mayerův* „s právní a k t“ (Právnik 1915), kterým si dovolil vznésti velmi zásadní a závažné výtky uznávané přední autoritě správního práva, a který vyvolal četné polemiky. Pozdější kritiky Weyrovy, zejména z doby, kdy již sám byl uznávanou autoritou, nevyvolávaly již tolik polemik, ba někdy jen více méně zastřené výpady, když nebylo odpůrcům možno Weyrovy these věcně vyvrátiti.

Časovou otázkou se zabýval Weyr v pojednání *Pr o b l é m n á h r a d y z a š k o d y v á l e č n é* (Obzor národohospodářský 1915), kde rozebral tuto otázku s hlediska vnitrostátního práva rakouského, německého a francouzského i práva mezinárodního a dospěl k závěru, že *de lege lata* nelze udržeti existenci právních nároků na náhradu za škody válečné; ani vlastní stát škodujícího, tím méně cizí stát, není právně zavázán je hraditi.

Zajímavému rozboru podrobil Weyr boj dvou protichůdných zásad, které povšechně možno označiti jako ideu právní kontinuity a theorii dokonaných skutků v pojednání *I d e a p r á v n í k o n t i n u i t y a t h e o r i e d o k o n a n ý c h s k u t k ů (f a i t s a c c o m p l i t s)* (Sborník věd právních a státních 1916). Ukázal na nedostatečnou noetickou průpravu argumentujících stran a vyvrátil nemožnost jejich konstrukcí po stránce juristické.

Připravované reformě rakouského práva občanského věnoval Weyr spolu s Englišem vydanou publikaci *D a s R e c h t s v e r h ä l t n i s z w i s c h e n g e s c h i e d e n e n E l t e r n u n d i h r e n K i n d e r n n a c h ö s t e r r . b ü r g e r l i c h e n R e c h t e* (Wien und Leipzig 1918). Weyrovu soustavnou monografii *P a t e n t n í*

právo rakouské (Praha 1918), zastihl právě v době tisku státní převrat. Spis je však i dnes časovým, neboť v základech zůstal tento obor právní nezměněn.

Státní převrat v roce 1918 přinesl tvůrčí literární práci Weyrově velké množství podnětů k zpracování nejrůznějších témat z práva ústavního, správního, mezinárodního a ze statistiky.

V oboru práva ústavního vydal hned v roce 1919 publikaci Ústava Republiky československé. V pojednání Das Verfassungsrecht der Tschechoslowakischen Republik (Zeitschrift für öffentliches Recht, 1921) probral jednak vznik právního řádu československého, formální a obsahové základy prozatímní ústavy, zákonodárné orgány, jejich organizaci, kompetenci, právo volební, orgány výkonné, postavení hlavy státu, postavení vlády a správních úřadů. Hlavním Weyrovým dílem státovědeckým z té doby je jeho Soustava československého práva státního (I. vyd. 1921, II. vyd. 1924). V tomto monumentálním díle, které bylo prvním soustavným zpracováním ústavních předpisů obnoveného státu, podal Weyr především stručný nárys obecného práva státního, v němž podrobil rozboru jednak pojem státu, jednak formy státní a jednak organizaci státu, zejména státní moci. V dalším pak podal soustavný a zevrubný výklad o vzniku československého státu, o jeho území, o povšechném rázu a o vnější úpravě jeho právního řádu, o jeho formě, názvu a vnějších odznacích a konečně o jeho státních orgánech, zákonodárných i výkonných. Veškerá ustanovení ústavní listiny, jiných ústavních zákonů a předpisů o státním občanství a právu domovském našly v jeho soustavném díle výkladu z pera nad jiné povolného, neboť Weyr jako člen ústavního výboru národního shromáždění spolupůsobil při vzniku většiny těchto zákonů. K otázkám ústavním se vracel v četných dalších svých publikacích, z nichž uvádíme jeho vydání Ústavní listiny (1931 spolu s doc. Neubauerem), spisky: Problém správy v demokracii (Olomouc 1924), a Úprava právního postavení politických stran (Praha 1925), dále pojednání Promulgace (Vědecká ročenka práv. fak. 1926), kde podrobil teoretickému rozboru otázku promulgace zákonů, pojednání Pojem změny a doplnění normy (Věd. roč. 1932), v němž podal výklad článku I. uvoz. zák. k ústavní listině, a četná jiná vydání ústavních zákonů a volebních řádů. Velkou řadu aktuálních otázek ústavních probral Weyr v pojednáních, uveřejněných v různých

časopisech, jak je uvádíme níže v přehledu jeho literární tvorby, zejména ve Slovníku veřejného práva čs. Soustavně pak zpracoval ústavní právo znovu ve svém velkém díle *Československé právo ústavní* (Praha 1937). V první části pojednal o obecných pojmech ústavního práva. V první kapitole vložil pojem státu, jeho název, definici podle území, obyvatelstva a právní organizace, vložil jednak vztahy státu a práva, právního řádu vnitrostátního a mezinárodního, práva a politiky, jednak pojmy státní ústavy, ústavních zákonů a ústavního práva. Na tomto místě probral také zevrubně nauku o ospravedlnění států, totiž jejich vznik, změnu a zánik. V druhé kapitole probral nauku o státních funkcích a poměr jednotlivých druhů státních orgánů, v třetí pak nauku o státních formách jednak podle organizace vládní moci, jednak podle státního sdružení ve státech sdružených. Čtvrtá kapitola je věnována organizaci státu, a to jednak jeho zákonodárství, jednak jeho výkonným orgánům. V dalších kapitolách pak pojednal o publikaci právních norem a zkoumání jejich platnosti, o základních právech státoobčanských a o dějinách nauky o státním právu. Druhá — dogmatická — část díla je věnována soustavnému výkladu československého práva ústavního. V kapitole první vylíčil vznik čs. státu, v druhé základy jeho právního řádu, v třetí jeho území a ve čtvrté jeho formu, název a symboly. Pátá kapitola podává zevrubné výklady o státních orgánech zákonodárných (národním shromáždění) a výkonných (presidentu republiky, vládě, veřejných úřadech a soudech). Šestá kapitola pojednává o právech, svobodách i povinnostech občanských, sedmá o ochraně menšin a osmá o státním občanství a právu domovském.

Po svých předchozích pracích z práva správního, o kterých jsme se již shora zmínili, vydal Weyr *Československé právo správní, část obecná* (Brno 1922), ve kterém soustavně zpracoval organizaci veřejné správy a řízení správní kromě všeobecných pojmů práva správního. Spis je sice podle označení na titulním listě určen pro potřeby akademického studia, avšak svým zpracováním je nejenom znamenitým teoretickým podáním svého tématu, nýbrž také výbornou pomůckou praxe. V německém jazyku vydal spolu s prof. Dominikem *Grundriß des čechoslowakischen Verwaltungsrechtes* (Brünn-Prag 1922), ve kterém jsou podány ve všeobecné části organizace správních úřadů a řízení správní a ve zvláštní části pak jednotlivé obory veřejné správy. Z jiných

Weyrových pojednání z práva správního, uveřejněných v různých časopisech, je nejobsáhlejší jeho systematický výklad *H o n e b n í z á k o n m o r a v s k ý* (Naše samospráva, roč. 1926).

V roce 1925 se Weyr zúčastnil vynikajícím způsobem druhého sjezdu čs. právníků, konaného v Brně. Předsedal rokování IV. sekce pro správní právo a k první otázce této sekci předložené podal ve sjezdových publikacích vydanou obsáhlou studii *K r i t i k a c í s. n a ř í z e n í z 20. d u b n a 1854 č. 96 ř. z.* Zároveň příspěvek k ryzí nauce právní a praktický návrh. Po probrání výkladů §§ 7 a 11 citovaného nařízení podrobil autor kritickému zhodnocení obvyklou kritiku tohoto t. zv. Prügelpatentu, pokud ona vychází z postulátů politických, zejména z konstitučního požadavku, aby veškerou státní vůli tvořilo zastupitelstvo lidu. Podrobil také kritice panující nauku, representovanou hlavně Otto Mayerem, a proti jeho thesi o třech odvětvích tvorby státní vůle — zákonodárství, soudnictví a správě, navzájem na sobě neodvislých — postavil požadavek jednotnosti právního řádu. Vytyčil a podrobně také rozvedl úkol právní vědy smířiti nemožnost postulátu normotvorného monopolu zákonodárce s požadavkem jednotnosti právního řádu.

Když v roce 1928 počala vycházeti revue *Moderní stát*, uvedl první číslo nového časopisu Weyr znamenitým článkem *Ú k o l y m o d e r n í h o s t á t u*, ve kterém zdůraznil, že moderní stát charakterisuje zvýšená tendence kolektivní, to jest tendence po zveřejnění celé řady věcí, které dříve byly považovány za soukromé záležitosti jednotlivců. Jest to zejména provádění úkolů kulturních, které během doby stát stále více přejímá. Moderní stát se při tom vyznamenává dvojí vlastností: plností úkolů a demokratickou formou jejich provádění.

Novou úpravu řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů, provedenou vládním nařízením č. 8/1928, zpracoval Weyr ve spise *S p r á v n í ř á d* (Brno 1930), v němž systematicky pojednal jak o všech otázkách řízení citovaným vládním nařízením upravených tak i o obecných otázkách procesních.

M e z i n á r o d n í p r á v o bylo předmětem již některých dřívějších prací Weyrových, zejména pojednání *Z u r K o n s t r u k t i o n d e s V ö l k e r r e c h t e s* (Archiv für öffentliches Recht, roč. 1915). V pojednání *V l i v h a a g s k ý c h k o n f e r e n c í n a v ý v o j m e z i n á r o d n í h o p r á v a* (Zprávy Právnické jednoty moravské, roč. 1916), podal jednak přehled dosavadního práva mezinárodního, jednak poukázal na dalekosáhlý vliv haag-

ských konvencí, které znamenají vývoj mezinárodního práva změnami mravních závazků v závazky právní a vedou k uskutečnění nejdůležitějšího postulátu: zřízení obligatorního mezinárodního soudu. Svě stěžejní myšlenky a návrhy na novou úpravu mezinárodního práva uložil Weyr ve spise *Soudobý zápas o nové mezinárodní právo* (Brno 1919), ve kterém také soustavně vylíčil myšlenkové proudy, ovlivňující v různých dobách vývoj a úpravu práva mezinárodního.

Z oboru statistiky vydal Weyr po dřívějších shora již zmíněných pracích samostatný spis: *Nadprůměrná inteligence jako hromadný zjev. Statistika vynikajících lidí* (Praha 1927), ve kterém na základě pečlivě zpracovaných statistických dat státním úřadem statistickým dospěl k velmi zajímavým pozorováním po stránce formálního vzdělání, původu, národnosti a jiných okolností. K této samostatné publikaci se druží řada pojednání z tohoto oboru, jak jsou uvedeny níže v soustavném přehledu Weyrovy literární tvorby, zejména *Několik slov o kompetenci čs. stát. úřadu statistického* (Čs. statistický věstník, 1920), *Rozloha a obyvatelstvo nejdůležitějších evropských států* (tamtéž roč. 1924) a j., kromě četných pojednání, uveřejněných v časopisech zahraničních. Weyr zastupoval vládu na řadě mezinárodních statistických kongresů a byl za svou vynikající činnost vědeckou v tomto oboru opětovně vyznamenán jak hlavami států, tak i čestným členstvím učených společností.

Hlavním a nejdůležitějším oborem Weyrovy činnosti vědecké je právní filosofie, která také proniká celým jeho literárním dílem.

Otázkami právní filosofie a právní metodologie se zabýval Weyr již hned ve svých prvotních pracích, neboť zásadně řešil každou otázku s vyššího hlediska a hluboce založeným rozbořením. Je proto věru velmi těžko rozdělit Weyrovy práce na dogmatické a právněfilosofické, neboť i v pracích dogmatických se zabývá otázkami metodologickými s hlediska právní filosofie. Uvedeme tedy v této souvislosti již jenom některé z jeho literárních prací, které výlučně nebo aspoň převážně jsou věnovány otázkám právní metodologie a právní filosofie. V pojednání *Zum Problem eines einheitlichen Rechtssystems* (Archiv für öffentliches Recht, Tübingen 1908), dovedil, že svým vlastním charakterem je právní věda — pokud není pouhou interpretací pozitivních právních norem — vědou ryze konstruktivní. Nejsou však v ní možné hypotetické poučky a vědecké spory o nich

ve smyslu přírodovědeckém. Metodou konstruktivních věd je však synthesisa. Jsou-li tyto vědy povahy abstraktní, plyne z toho postulát abstraktní pojmové synthesisy. Na řadě příkladů tu Weyr ukázal, že poučky právní vědou dovozené mají podstatně jinou povahu, než „zákony“ přírodovědecké. Poukázav pak na vratký základ dualismu práva veřejného a soukromého, vytyčil požadavek jednotného právního systému. Weyrovo pojednání *P r á v n í v ě d a*, dvě kapitoly z metodologie a filosofie práva (Sborník věd právních a státních 1912), jest první částí větší jeho práce metodologické. Podal v něm především pokus ohrazení předmětu právní vědy jejím srovnáním s jinými vědními obory. Zvláštní pozornost pak věnoval srovnání sociologie a právní vědy, od jichž směšování velmi důrazně varuje. V článku *N a u k a o p r á v n í c h p r a m e n e c h a n e j n o v ě j š í s p o r y o n i* (Právnick 1913) upozornil na kritické stadium, ve kterém se v současné době nachází právní věda v nejdůležitějším svém úseku, totiž v hledání noetických základů svého vědeckého poznávání. Zdůraznil tu nutnost pevného stanoviska v základních otázkách metodologických, při čemž prohlásil extrémní stanovisko třeba jednostranné za lepší než nedůslednost. V pojednání *Z u r L e h r e v o n d e n k o n s t i t u t i v e n u n d d e k l a r a t o r i s c h e n A k t e n* (Österr. Zeitschrift für öffentliches Recht 1918) podrobil zevrubnému rozboru pojmy konstitutivních a deklaratorních aktů, které patří do všeobecné teorie právní. Po probrání a kritice panující nauky jak v řízení soudním, tak i v řízení správním, dospěl k správnému řešení tohoto problému, zjistiv, že při ryze normativním poznávání nenalézáme žádný „konstitutivní“ akt, který bychom mohli chápati jako příčinu nějaké skutečnosti; nenalézáme však ani akt deklaratorní v tom smyslu, že by něco skutečného nebo vznikajícího jako takové deklaroval.

Prvním Weyrovým soustavným spíšem o otázkách metodologických jsou *Z á k l a d y f i l o s o f i e p r á v n í*. Nauka o poznávání právníkem. (Brno 1920.) Toto dílo znamená mezník v literatuře právní, neboť se stalo základem nového způsobu pěstování právní vědy ve směru, který byl pak nazýván školou normativní, později také školou ryzí nauky právní nebo též školou brněnskou, protože byl pěstován hlavně na právnícké fakultě Masarykovy university v Brně. Spíšem tímto stanovil Weyr základní pojmy právní, to jest pojmy, kterými mají býti poznávány právní normy. Pojmy tyto mají s hlediska noetického platnost obecnou, žádnou dobou a žádnou oblastí neomezenou. Jejich

platnost lze kontrolovati toliko logikou, nikoliv speciálním zákonodárstvím nebo judikaturou, praxí či zkušeností. Jde o absolutně platné vědecké pojmy, které jsou prostředkem k poznávání nejruznějších právních řádů. Touto Weyrovou obecnou teorií právní byl položen základ k vědeckému pěstování právní vědy s hlediska vyššího, než jest určitý právní řád některého státu, podléhající změnám, a dán podklad pro výstavbu metodologie právní vědy, bez níž není myslitelná právnícká práce vědecká, v pravém smyslu tohoto slova. Pravíme-li, že tímto spisem byl položen podklad k další vědecké práci v tom nejzákladnějším úseku právní vědy, zdůrazňujeme, že spis Weyrův nebyl evangeliem, na které musel každý normativní teoretik přísahati, nýbrž východiskem, na jehož základě bylo nutně dále budovati. To zdůraznil také Weyr, který ani sám na něm neustrnul a neúnavně budoval dále svou nauku tak slibně započatou. Při tom mu ji ovšem bylo hájiti na každém kroku četnými polemickými články, neboť jako každá nová myšlenka se setkávala s nepochopením a často i odporem. Další její vývoj však ukázal, jak zdravé měla základy a jaký nesmírný užitek přinesla právní vědě.

V pojednání *Příspěvek k theorii aplikace práva* (Časopis pro právní a státní vědu 1919) vytyčil Weyr základy teorie aplikace práva, rozlišiv aplikaci autoritativní, která jest sama skutkovou podstatou ve smyslu právního řádu a aplikaci neautoritativní, která této vlastnosti nemá. V četných dalších pojednáních pak rozvedl některé problémy právní metodologie a zdůraznil opětovně potřebu filosofických základů právní vědy. Můžeme zde probrati zase jenom některé z nich.

„*Motivy*“ zákonů a „*důvody*“ rozhodnutí (Vědecká ročenka práv. fak. 1924) jsou jedním z článků, ve kterých se již rýsuje podrobněji zpracovaná Weyrova právní teorie. Vložil tu postup normotvorného procesu v nejširším slova smyslu. V článku *Příspěvek k nomenklatuře* (Časopis pro právní a státní vědu 1925) probral Weyr problém derogační funkce časové pozdějších norem normami dřívějšími. V instruktivním článku *La théorie normative* (Věd. ročenka 1925) vložil základy a význam normativní teorie pro právní vědu.

Ve spise *O metodě sociologické* (Brno 1927) vytyčil Weyr zásadně různé základy vědy právní a sociologie. Po probrání nejhlavnějších metodologických směrů v sociologii a jejich kritice, zejména pokud jde o používané vědecké metody, dospěl k závěru, že t. zv. sociologie, ať jest sestrojena přírodovědecky

nebo normativně, je metodologicky problematickou. Ryze přírodovědecky sestrojena nemá jakožto samostatná disciplína o lidech (člověku) většího oprávnění, než na př. věda o psech (kynologie), rybách (ichtyologie), ptácích (ornithologie) a jiných živočiších, ba — přesně vzato — ani toho nemá, neboť vědy právě uvedené se zabývají zásadně svým speciálním předmětem poznávání ve všech možných směrech, kdežto sociologie se snaží omeziti předmět svého poznávání zásadně na sociální vztahy mezi jednotlivými lidskými individui a vytyčuje vědecky ničím neodůvodněný absolutní rozdíl mezi člověkem a ostatními živočichy. Tím se dostává do sousedství disciplín t. zv. „duchových“, nebo „hodnotících“, trpících stejnou noetickou neujasněností. Teprve v poslední době se pracuje na vybudování podrobné metody poznávání, která si uvědomuje správnou noetickou podstatu svého předpokladu, totiž tak, že předpoklad ten jest subjektivním přínosem poznávajícího subjektu a nikoliv vlastností poznávaného objektu. Tato metoda je metodou poznávání normativního a je rovnocennou družkou metody přírodovědecké. Kriticko-idealistickou filosofií racionalisované poznávání uvědomuje si především své hranice; uvědomuje si, že tyto hranice jsou velmi úzké u srovnání s tím, co lidskému intelektu slibovala theologie a po ní „věda“, která nastoupila na její místo: stará metafysika. Úkolem imanentní metody normativní jest, aby tato metafysika, která po svém vyobcování z oboru moderních přírodních věd utekla se do oboru věd vědomě či nevědomě normativně orientovaných, t. j. do tak zvaných věd „duchovních“, „duševních“, „hodnotících“ či povšechně sociologických (právní a hospodářské vědy v to počítajíc) i z tohoto svého posledního úkrytu byla vyhnána. Normativní metoda však nebude sledovati přírodní vědy na cestě, na které tyto vědy často vidí, to jest, nebude se naivně domnívati, že se jí kdy může poštěstiti odkrytí závoj, jímž navždy zakryt zůstane pro nás tento tajuplný svět, v němž žijeme.

Kdyby bylo lze v právní vědě mluvit o objevech nebo vynálezech, museli bychom označiti za vynález neb aspoň objevitelské dílo Weyrovu procesuální studii *K pojmu „právního řízení“* (Vědecká ročenka práv. fak. 1928). Tímto pojednáním, které vzbudilo dalekosáhlý ohlas v právní vědě, vytyčil Weyr s všeobecného hlediska základní pojem procesu. Tento obecný pojem procesu nazval právním řízením. Jeho jediným pojmovým znakem je skutečnost, že se jím tvoří normy. Nejběžnějšími typy právního řízení jsou: 1. proces t. zv. zákonodárný, 2. případy

řízení, v němž normotvorba jest zároveň povinností (orgánní) funkcí normotvůrce; sem patří proces soudní a proces administrativní, 3. smluvní řízení normotvorné a 4. proces trestní. Svou konstrukcí, která se stala východiskem dalšího badání v procesuálních disciplínách všech oborů právních, ukázal Weyr, že pojem právního řízení jako ústřední pojem, musí býti pro všechny speciální obory právní (normotvorné procesy) stejně konstruován a chápán a že jediné budováním jednotných ústředních pojmů můžeme dospěti k jednotnému vědeckému systému práva. K pojednání právě probranému se úzce pojí Studie k pojmu exekuce (Vědecká ročenka práv. fak. 1929), v níž Weyr ukázal, že exekuce již není vykonávání čili další konkretisace normy ve smyslu normotvorném, nýbrž realizací obsahu normy ve světě vnějším. Představa a pojem exekuce nás vede ke hranicím, na kterých se svět, jaký má býti, stýká se světem, jaký jest.

Pojednáním Čtyry kapitoly z právní noetiky (Časopis pro právní a státní vědu 1929) připravoval Weyr své velké dílo o teorii práva. Pojednal tu o otázce, co jest obecná nauka právní, kterou lze také zvatí právnickou noetikou, poněvadž jejím předmětem jsou formy právnického poznávání. Po probrání filosofického základu obecné nauky právní vyložil pak rozdíly nazírání kausálního a normativního a ostatní formy čili způsoby poznávací.

Poznámky k nauce o orgánech (Vědecká ročenka práv. fak. 1930) jsou dalším příspěvkem k nauce o právním řízení, neboť pojednání se týká těch orgánů státních, jichž organní úkon lze pojmově konstruovati jako normotvorbu. Weyr je správně liší od jiných státních orgánů, které „vykonávají“ právní řád, konajíce své úřední povinnosti, při čemž však jejich úřední úkony nelze nalézáním práva.

V článku O praktické funkci normy (Sborník prací k padesátým narozeninám K. Engliše) poukázal Weyr k tomu, že praktickou funkci normy, spočívající v její „účinnosti“ čili úloze, býti příčinou (motivem jednání) ve světě vnějším, nelze stricto sensu vůbec přičítati normě jako takové, nýbrž případně představě o ní v lidském intelektu. V pojednání Pojem positivity práva (Vědecká ročenka práv. fak. 1931) pak ukázal, že na otázku quid juris? nelze odpovídati současně s hlediska dvou nebo více právních řádů a že nelze různé právní řády jeden z druhého navzájem doplňovati, korigovati nebo ospravedlňovati. Skutečnost, že ten, kdo poznává právo, se obírá raději „platným“

než „neplatným“ právem (které kdysi platilo nebo snad nikdy neplatilo), může sice mít své praktické důvody, nemá však významu s hlediska teoretického.

Ve studii *Povinnost a ručení* (Vědecká ročenka práv. fak. 1933) vyložil Weyr nejzákladnější pojem normativní teorie, totiž pojem povinnosti. Jeho postavení v soustavě obecných normativních pojmů je ústřední, neboť každý z obecných pojmů má k němu vztah. S ústředním významem pojmu povinnosti však souvisí též obtíže jeho definice. Každý ví, lépe řečeno: cítí, co jest „povinnost“, ale zmocnit se tohoto vědění či cítění pojmově, t. j. definovati ji, je velmi těžko. Povinnost nelze jinak definovat než tak, že ji označíme za něco, co býti má. Pojem ručení pak lze k pojmu povinnosti určovati několikerým způsobem. Především bývá pojem ručení ztotožňován s pojmem povinnosti (automobilista ručí za škodu = je povinen škodu nahraditi). Typický pojem ručení však vzniká teprve tehdy, když na místo širší představy „ručení za něco“ nastupuje pregnantnější představa „ručení za někoho“.

V kritickém spise *Právní věda a věda o právu* (Praha-Brno 1935) vyložil Weyr své názory na filosoficko-noetické hledisko Kallabovo a Englišovo. Ze spisu je patrna charakteristika brněnské vědecké školy právní. V první kapitole, věnované Kallabovu stanovisku k normativní teorii, podrobuje Weyr rozboru Kallabovo rozlišování mezi právní vědou a vědou o právu. Proti teorii normativní, která vědomě omezila hranici právní vědy tak, že musí zůstat jen vědou o právních normách, t. j. vědou o obsahu právních norem, tvrdí Kallab, že úkol právníkův není skončen ani tím, když podle pouček pozitivistů metodami, jimiž poznáváme to, co jest, zjistí určitý obsah pozitivní normy, ani tím, když podle pouček normativistů si uvědomí podmínky a způsoby správného myšlení v rámci toho, co má býti, nýbrž teprve tehdy, když na danou otázku, co má a co nemá býti, odpoví tak, aby jeho odpověď nebyla výrazem jeho okamžité nálady, osobních tužeb, nýbrž myšlenkově nutným důsledkem předpokládané jednoty toho, co má býti. Tento Kallabův názor podrobuje Weyr podrobnému rozboru a velmi přesvědčivě dokazuje, že pro normativní teorii existuje pouze ona právní disciplína, kterou Kallab nazývá „vědou o právu“. Kallab se s normativní teorií rozchází pouze v nazírání na „právní vědu“, nikoliv ve „vědě o právu“. Avšak normativní teorie chce býti pouze „vědou o právu“ (t. j. pozitivním), čímž její rozpor s Kallabovým uče-

ním mizí. V názorech na tuto vědu o právu, na způsob jejího pěstování, na její metodu a hranice této metody panuje mezi Kallabem a normativisty plná shoda. Druhá kapitola je věnována teleologické teorii Englišově, s kterou tu Weyr konfrontuje normativní teorii a ukazuje též její poměr k noetice Kallabově. Engliš se rozchází s noetickým hlediskem Weyrovým pouze ve třech podřadnějších směrech, které se však netýkají hlediska základního. Především je to vymezení předmětu poznávání. Také v této otázce podrobuje Weyr zevrubnému rozboru Englišovo a Kallabovo učení a dospívá k závěru, že to, co všechna tři vědecká stanoviska dělí, je pouhý problém terminologický. Engliš označuje objekt poznání jako „realitu“, Kallab jako „skutečnost“, kdežto Weyr setrvává při zásadně neřešitelném noetickém mysteriu „věci o sobě“. Druhou otázkou je pojem a konstrukce Englišových „praktických“ věd. Engliš rozděluje vědy na teoretické, jichž předmětem jest jediné poznávání, a vědy praktické, které si staví určité postuláty a podle nich hodnotí. Weyr tu shledává dalekosáhlý paralelismus mezi učením Englišovým a Kallabovým, neboť Englišova „praktická věda“ je obdobou Kallabovy „právní vědy“; obě něco tvoří. Weyr ukazuje na teleologické vědě hospodářské, že žádná věda si nemůže stanoviti sama účely, jichž praktickému uskutečňování má sloužiti. Ony jsou pouze jejími předpoklady a zůstávají nedokazatelné. Politika jako věda je podle Weyrova názoru nemožná. Může jíti jen o to, hledati vhodné prostředky k daným a dále již nedokazatelným původním účelům. Konečně třetí otázkou je pojem hodnocení. Englišova teorie hodnocení souvisí s jeho dělením věd v teoretické a praktické, toto dělení pak se základním problémem předmětu teleologického poznávání vůbec. Hodnocení jest podle Engliše určování stupně, do kterého určitý předmět poznávání hoví postulátu. Englišův způsob myšlení je tu zjevně racionalistický. Engliš zracionalisoval poznávání teleologické, jako zracionalisovali normativisté (Weyr) poznávání normativní. Důsledek toho je jasné vědomí relativnosti všeho lidského poznávání, to jest nemožnost absolutních poznatků, které by platily bez ohledu na daný předpoklad.

V pojednání *Die Rechtswissenschaft als Wissenschaft von Unterschieden* (Archiv für Rechts- und Wirtschaftsphilosophie 1935) vytkl Weyr dosavadní právní vědě, že se věnovala více pracím deskriptivním (popisným), snažíc se všude odhalovati rozdíly, a při tom zanedbala práci konstruktivní, t. j. vyhledávání *tertium comparationis*. Z něho právě musí

právní věda vycházeti a hledati takové differentiae specificae, které mají smysl.

Výsledek svého dosavadního badání v právní noetice uložil Weyr do svého největšího díla *Teorie práva* (Brno—Praha 1936). Je to dílo, řadící se jak způsobem zpracování, tak i obsahem — jako ostatně převážná část literárního díla Weyrova — do literatury světové. Předmluva díla, psaná jako obvykle až po napsání spisu, klade značné požadavky na čtenáře, neboť u něho předpokládá vedle určitého školení filosofického, jež vyžaduje ostatně četba celého spisu, také znalosti základů normativní teorie, která je východiskem a hlavním obsahem spisu. Předmluva je zároveň sebekritickým vylíčením vlastního díla a Weyr tu poukazuje na vývoj své právněfilosofické práce od roku 1908 přes knihu *Základy teorie právní* (1920), až po nynější spis. Přísná kritičnost Weyrova i k vlastní práci působila mu potíže při dispozici látky spisu. Neboť touto látkou nejsou konkrétní obsahy právních norem, čili podle běžné právnické mluvy to, co podle právních předpisů platí jako právní pravidlo a co nikoliv, nýbrž pomůcky — formy — jimiž se lze obsahu právních norem zmocniti (jimiž lze tento obsah poznávati). Rozdělil proto spis na dvě části, označiv je prostě jako část první, v níž shrnul vylíčení základů teorie právní, a část druhou, v níž podává kritiku běžné nauky.

Filosofickým základem a východiskem díla Weyrova je idealistická filosofie Platonova a Kantova. Velký vliv na Weyrovu práci pak mělo zejména dílo Schopenhauerovo. Weyr vychází především z názoru, že tak jako každá jiná věda, musí také právní věda míti svůj systém vědeckého poznání. Kriticko-idealistický postoj mu umožnil především přísné rozlišení mezi poznáváním a chtěním, čili mezi rozumem a vůlí. V důsledku toho jeví se vědecká činnost jako něco, co jest v zásadě odděleno ode všech ostatních činností jako funkce ryzího intelektu (rozumu), který svou činností nic nechce, leda poznávání a odtud má vlastnost naprosté nepředpojatosti a objektivity.

Lidský rozum si vysvětluje dění ve světě vnějším (v přírodě), jež kolem sebe pozoruje, pomocí pojmů příčiny a účinku a pomocí zákona kausálního (vzájemnou souvislostí příčin a účinků). Vedle toho jsou mu však vrozeny také jiné pojmy, které pro přírodovědecké poznávání světa nemají významu, totiž pojmy: norma, povinnost, trest, vina a jiné. Proto si může lidský rozum představovati každou věc dvojím způsobem: buď jako jsoucí (existentní),

pokud ji pozoruje měřítky času, prostoru a kausálního zákona, anebo jako povinovanou nebo chtěnou, pokud o ní uvažuje s hlediska představy povinnosti nebo chtění. Vždy však jde o jednu a tutéž věc. Její různost je však dána toliko přínosem či hypotesou poznávajícího. Na tomto základě spočívá rozdělení poznávání v poznávání kausální, jehož předmětem jest příroda (vnější svět), poznávání normativní, jehož předmětem jest norma (něco, co má býti) a poznávání teleologické, jehož předmětem je postulát (něco, co je chtěno).

Kritický idealismus, chtěje udržeti protiklad mezi subjektem poznání a jeho objektem (předmětem), musí vycházeti také z protikladu mezi dvěma činiteli, které ve světě vnějším, poznávaném kausálním zákonem, vždy jen spolu se vyskytují: mezi intelektem (funkcí poznávací) a vůlí (funkcí volní). Kdežto v oboru poznávání kausálního není příliš velkého nebezpečí směřování funkce poznávací s funkcí jednací, může k němu dojíti velmi snadno v oboru poznávání normativního. Než i zde je to metodicky nepřipustné, poněvadž platí bez výjimky věta, že věda může pouze poznávat a nemůže nic tvořit, tedy především ne vlastní předmět svého poznání (str. 30). Stanovití obsahu normativního poznání (toho, co býti má, čili povinnosti), jest výlučnou funkcí normotvůrce. Stejně svrchovaným jest však na druhé straně poznávající subjekt, pokud jde o užívání forem či prostředků normativního poznávání. Neboť je vázán normotvůrcem jen potud, pokud jde o to, co má býti; to znamená, že normotvůrce nemůže závazně (t. j. normativně) pro poznávajícího stanoviti pojmy a jejich definice. Tyto definice a tím i příslušné pojmy mohou býti vadné, nesprávné nebo nedůsledné a nemusí tudíž poznávajícím subjektem býti respektovány. Nemyslitelná jest však představa vadné, nesprávné nebo nemožné (a tudíž snad proto neplatné) normy či povinnosti. Kdo něco podobného připouští, směřuje nepřipustně pojem teoretického a praktického normotvůrce. Kritisuje normotvůrce, místo aby poznával jeho výtvor (str. 32).

Předmětem normativního poznávání jsou normy. Norma jest výraz něčeho, co má býti. Lze tedy říci, že poznávající normy, poznáváme jejich obsah, t. j. to, co podle nich býti má. Obsahem normy může býti cokoliv. Z toho plyne, že obsah sám nerozhoduje o metodě poznávací, nýbrž jediné forma, ve které vystupuje, t. j. že předpokládáme, že onen obsah býti má, jinými slovy: že vyskytuje se v normě. Vše, co jest, ale také vše, co není, může takto býti

obsahem normy (str. 34). Povinnost možno chápati buď objektivně, tu spadá v jedno s obsahem normy, který se jeví jako povinnost, anebo subjektivně. Tu přistupuje představa někoho, kdo se podle obsahu normy má zachovati. Tohoto činitele nazýváme obecně povinnostním subjektem (str. 36).

Normy, které mají význam s hlediska obsahového, dělí Weyr (str. 41 a další) na tyto druhy: normy autonomní a heteronomní, normy absolutní a hypotetické, normy obecné (abstraktní) a individuální (konkretní) a normy prvotní a druhotné. Mnohost určitých norem, logicky spjatých a navzájem se nevylučujících, tvoří n o r m o v ý s o u b o r neboli soustavu. Důvod jednoty norem je buď obsahový, když obsah veškerých norem, přináležejících jednotnému souboru, hovoří určité zásadě (principu), anebo formální, pocházejí-li všechny normy souboru od jediného normotvůrce. Postoj, s kterého normy a jejich soubor pozorujeme, může býti buď genetický (dynamický), t. j. dovoluje chápati normový soubor v časovém vývoji a pojmově zachytiti vznik, zánik a změnu norem, anebo statický, hledíme-li na normový soubor jako na hotový nehybný výtvar, v němž jedna (nižší, speciálnější) norma plyne z druhé (vyšší, obecnější). Svůj kritický postoj uplatňuje Weyr hned na svých vlastních konstrukcích a zdůrazňuje (str. 27), že to, co se nám jeví vzhledem k určitému obsahu jako pouhá forma, může býti samo obsahem vzhledem k pojmu ještě formálnějšímu.

Příznačnou vlastností normativního poznávání jest, že jeho předmět, t. j. norma, sám o sobě něco tvrdí (vypovídá), takže úkolem poznávání zde jest, aby soustavně zjišťovalo obsah tohoto tvrzení. Nejdůležitější složkou metody normativního poznávání je proto výklad čili i n t e r p r e t a c e normového souboru (str. 62).

Není bohužel možno nastíniti v našem článku více, než těchto několik hlavních myšlenek, podaných v části první spisu. Obsáhlé zhodnocení celého díla však podal v našem Časopise (roč. XX., str. 65 a d.) Neubauer v pojednání: Weyrova teorie práva, na které tu odkazujeme. V druhé části jsou pak podrobeny kritickému rozboru všechny důležité obecné pojmy, právní norma, právo, právní řád, spravedlnost, právní prameny, právní osobnost, orgán, kompetence, stupňovitá výstavba právního řádu, zásady právního řízení, různá dělení práva na objektivní a subjektivní, veřejné a soukromé a pod., systematika právní, definice státu, politické strany, soudnictví a správa, hlava státu a j., a jsou tu vyloženy poměr právní vědy k sociologii a historii a vzájemný poměr teorie

a praxe právní. Dodatek (str. 331—380) pak obsahuje dokumentární vylíčení vzniku a dosavadního vývoje normativní teorie, jak bylo o něm referováno v tomto Časopise roč. XIX., str. 348 a d.

Pohlížíme-li na celkové životní dílo Weyrovo, zračí se nám v něm nepochybná genialita a tvůrčí duch jeho osobnosti. Weyrovy literární práce nejsou četbou lehkou, nýbrž právě naopak četbou těžkou, vyžadující duševního soustředění a duševní námahy, neboť dostupují až těch nejvzdálenějších výšin, kam až může lidský intelekt vzlétnouti. Námaha vynaložená na takovou četbu však také čtenáři přináší této námaze úměrný zisk. Tím více však musíme býti vděčni tomu, kdo nás svým dílem až k oněm výšinám přivádí a otevírá nám obzory, dosud nevidané. Obdiv a úcta k jeho osobnosti se tu pojí se zbožným přáním, aby našemu národu byl ještě dlouho zachován muž tak vynikající.

Přehled vědecké literární tvorby prof. dra Františka Weyra.

I. Samostatně vyšlá knižní díla.

1. Příspěvky k teorii nucených svazků. — (Knihovna Sborníku věd právních a státních, sv. XI., 1908.)
2. Rahmengesetze, Studie aus dem österr. Verfassungsrechte. — (Wiener staatswissenschaftliche Studie, Bd. XI., H. 3. — 1913.)
3. Patentní právo rakouské. — (Svět práce, sv. VII. — 1918.)
4. Das Rechtsverhältnis zwischen geschiedenen Eltern und ihren Kindern. — Spolu s prof. Englišem. — (Wien-Leipzig 1918.)
5. Soudobý zápas o nové mezinárodní právo. — (Brno 1919.)
6. Základy filosofie právní. Nauka o poznávání právníkem. — (Praha 1919.)
7. Ústava republiky Československé. — (Brno 1919.)
8. Rád volení v obcích rep. Čs. a novela k obecním zřízením. — (Weyr: Sbíрка zákonů čsl., sv. I., vyd. I. — Brno 1919.)
9. Rád volení do poslanecké sněmovny rep. Čs. — (Weyr: Sbíрка zákonů čs., sv. II. — Brno 1920.)
10. Ústavní zákony rep. Čs. — (Weyr: Sbíрка zákonů čs., sv. III. — Brno 1920.)
11. Soustava československého práva státního. — Sbíрка spisů právn. a národohospodářských, sv. VII., vyd. I. — 1921, II. vyd. — 1924.)
12. Československé právo správní, část obecná. — (Brno 1922.)
13. Zákony o právu domovském a státním občanství. — (Weyr: Sbíрка zákonů čs., sv. VII. — Brno 1922.)
14. Grundriß des chechoslowakischen Verwaltungsrechtes. — Spolu s prof. Dominikem. — (Brünn-Prag 1922.)
15. Rád volební v obcích rep. Čs. a zákon o stálých seznamech voličských. — (Weyr: Sbíрка zákonů čs. Sv. I., vyd. 2. — Brno 1923.)
16. Soustava československého práva státního, II. vyd. — (Sbíрка spisů právn. a národohospod. sv. XXIII. — 1924.)
17. Nadprůměrná inteligence jako hromadný zjev. Statistika vynikajících lidí. — (Knihovna Statistického věstníku, sv. VII. — Praha 1924.)
18. Problém správy v demokracii. — (Olomouc 1924.)
19. Úprava právního postavení politických stran. — (Praha 1925.)
20. Veřejné mínění v demokracii. Jeho podstata, organizace a význam. — Občanská knihovna, sv. 63. — Praha 1925.)
21. O metodě sociologické. — (Sbíрка spisů právn. a národohospod., sv. XXXIII. — Brno 1927.)
22. Správní řád. Vládní nařízení ze dne 13. ledna 1928, č. 8. Sb. z. a n. — (Sbíрка spisů právn. a národohospod., sv. XLIII. — Brno 1930.)
23. Ústavní listina Čs. rep. Její znění s poznámkami. — Spolu s doc. Neubauerem. — (Sbíрка spisů právn. a národohosp., sv. LIII. — Brno 1931.)
24. L'intelligence surnormale considerée comme phénomène collectif. XXII. session de l'Institut international statistique. La Haye 1934.

25. T. G. Masaryk, hlava státu čs. a ideový vůdce národa. — Spolu s dr. Kroftou. — Praha 1934.
26. Právní věda a věda o právu. (Sbírka spisů práv. a národohospod., sv. LXXIV. — Brno 1935.)
27. Teorie práva. (Sbírka spisů právn. a národohospod., sv. LXXXIII. — Brno-Praha 1936.)
28. Vysokoškolská autonomie a svoboda badání. (Úvahy a přednášky klubu Přítomnost — 1937.)
29. Dobroslav Krejčí. Nekrolog. (Sbírka nekrologů České akademie — 1937.)
30. Čs. ústavní právo. (Vysokoškolské rukověti. Řada spisů právn. a hosp., sv. 5. — Praha 1937.)

II. Příspěvky uveřejněné v Časopise pro právní a státní vědu:

a) pojednání:

- Výklad a kritika rak. řádů habilitačních. (I. 1918.)
 Právní primitivismus. (II. 1919.)
 Příspěvek k teorii aplikace práva. (II. 1919.)
 Akviziční a reprezentativní kandidáti. (Glosy k novým volebním řádům a volební taktice našich stran.) (III. 1920.)
 Česká filosofie právní. (III. 1920.)
 Vzpomínky na ústavní výbor revolučního Národního shromáždění. (IV. 1921.)
 Kallabův „Úvod ve studium method právnických“. (IV. 1921.)
 JUDr. Mikuláš Kašpárek †. (V. 1922.)
 O rozsahu práva presidenta republiky Československé udílení amnestie a abolicie podle §§ 64 a 103 ústavní listiny. (V. 1922.)
 K otázce ztráty poslaneckého mandátu výrokem volebního soudu. (VI. 1923.)
 Politika a věda o státním právu. (VII. 1924.)
 Příspěvek k nomopojetice. (VIII. 1925.)
 K problému systematických výkladů pozitivního práva. (IX. 1926.)
 K výkladu zákona ze dne 2. listopadu 1918, č. 4. (X. 1927.)
 28. X. 1918—28. X. 1928. (XI. 1928.)
 Čtyry kapitoly z právní noetiky. (XII. 1929.)
 O pojem veřejnoprávní korporace. (XIII. 1930.)
 Teorie a praxe. (XIII. 1930.)
 Hans Kelsen. (XV. 1932.)
 Členství v Národním shromáždění a výdělečných podnicích. (XV. 1932.)
 Nový zákon o zastavování činnosti a rozpouštění politických stran. (XVII. 1934.)
 Publikace norem jako předpoklad jejich platnosti. Nomopojetická studie. (XVIII. 1935.)
 Právní věda a věda o právu. Poznámky ke Kallabově a Englišově noetice. (XVIII. 1935.)
 Právní věda jako věda o rozdílech. (XVIII. 1935.)
 Lex dura sed lex. (XIX. 1936.)
 Revue internationale de la théorie du droit. Několik poznámek k prvnímu deceniu. (XX. 1937.)
 František Vavřínek. (XX. 1937.)
 Sukcesorství čs. státu a recepční zákon č. 11 z r. 1918. (XXI. 1938.)
 K problému t. zv. automatické normotvorby. (XXI. 1938.)
 Česko-slovenská ústava z r. 1920 a její francouzský vzor. (XXII. 1939.)

b) črty, glosy a poznámky:

- Nynější stav otázky universitního odkazu Kohnova. (I. 1918.)
 Ukázky z české recenze německého překladu dánského spisu, jenž byl
 počtén zlatou medailí kodaňské university. (I. 1918.)
 In memoriam. (I. 1918.)
 Naše Jednota a její příští úkoly. (II. 1919.)
 Trapné zjevy. (III. 1920.)
 Válečná demence. (III. 1920.)
 Německá věda a vlastenecká sociologie česká. (III. 1920.)
 Nová soustava čs. práva občanského. (IV. 1921.)
 Odborník Hobza o Weyrově „Soudobém zápasu o nové mezinárodní prá-
 vo“. (IV. 1921.)
 Právo veřejné a soukromé. (V. 1922.)
 Northcliff. (V. 1922.)
 Naše a německá produkce literární v oboru právnickém. (V. 1922.)
 Reforma studia právníckého. (VI. 1923.)
 Literární oznámení, recenze a kritiky. (VI. 1923.)
 Delegation zákonodárné moci a její poměr k § 55 ústavní listiny. (VI. 1923.)
 K výkladu § 10 zákona ze dne 13. února 1919, čís. 78 Sb. z. a n. o platech
 profesorů vysokých škol. (VI. 1923.)
 Bilance našeho Časopisu na počátku VI. ročníku. (VI. 1923.)
 Právníci francouzští a němečtí. (VI. 1923.)
 Záhada, která by měla býti rozluštěna, anebo: Anonymní odborník o
 Weyrově soustavě čs. práva státního. (VI. 1923.)
 K druhému sjezdu čs. právníků. (VII. 1924.)
 Upozornění předplatitelům. Diskuse o abstraktech. (VII. 1924.)
 Vrchol literárního vlastenectví. (VII. 1924.)
 Profesor Dominik o profesoru Weyrovi. (VIII. 1925.)
 Náš sjezd a právnícké fakulty. (VIII. 1925.)
 Hledá se profesor národního hospodářství. (IX. 1926.)
 In memoriam komise, která usnula. (IX. 1926.)
 Nebezpečný útok na normativní čili „ryzí“ nauku právní. (X. 1927.)
 Výstraha redakcím právníckých časopisů. (X. 1927.)
 Tiché jubileum. (XI. 1928.)
 Mezinárodní institut pro veřejné právo. (XI. 1928.)
 León Duguit †. (XII. 1929.)
 Nepřesné informace. (XII. 1929.)
 Ukázky ze soudobých kritik normativní teorie. (XII. 1929.)
 K otázce vzdání se hodnosti doktorské. (XII. 1929.)
 Sjezd mezinárodního institutu pro veřejné právo. (XII. 1929.)
 Stavovské záležitosti učenecké. (XIII. 1930.)
 Dovětek ke glose: Stavovské záležitosti učenecké. (XIII. 1930.)
 Ukázky ze soudobé kritiky normativní teorie. (XIII. 1930.)
 Sjezd Mezinárodního institutu pro veřejné právo v Paříži, 1930. (XIII.
 1930.)
 Celní unie a výklad čl. 88 mírové smlouvy St. Germainské (XIV. 1931.)
 Ukázky ze soudobé kritiky normativní teorie. (XIV. 1931.)
 Vele důležitý vědecký spor. (XV. 1932.)
 Zasedání I. institutu pro veřejné právo roku 1932. (XV. 1932.)
 Ukázky ze soudobé kritiky normativní teorie. (XV. 1933.)
 Naše právnícké fakulty a úsporný systém. (XVI. 1933.)
 Mezinárodní I. institut pro filosofii práva a právní sociologii. (XVI. 1933.)

- První sjezd Mezinárodního institutu pro právní filosofii a sociologii práva. (XVI. 1933.)
- Ukázky ze soudobých kritik normativní teorie. (XVII. 1934.)
- Zánik Vědecké ročenky právnické fakulty Masarykovy university. (XVII. 1934.)
- Biografická data právníků v dodatcích k Ottovu Slovníku naučnému. (XVII. 1934.)
- Autonomie vysokých škol a jejich krise. (XVIII. 1935.)
- Prohlášení. (XIX. 1936.)
- „Hlasy“, které se uvádějí, ale necitují. (XIX. 1936.)
- A ještě jeden hlas, tentokrát o reformě právnického studia. (XIX. 1936.)
- In memoriam Osvalda Janoty. (XIX. 1936.)
- Rozdíl mezi pražskou a brněnskou školou. (XIX. 1936.)
- Jan Caha in memoriam. (XX. 1937.)
- Z listárny redakce. (XX. 1937.)
- Ukázky ze soudobých kritik normativní teorie. (XX. 1937.)
- Zasedání Mezinárodního institutu pro veřejné právo v Paříži 1937. (XX. 1937.)
- Co je to „příčinná teorie právní“? (XXI. 1938.)
- Zákon visigotský a včely lesní. (XXI. 1938.)
- Ještě o sukcesorství čs. státu. (XXI. 1938.)
- To, co mizí, a to, co zůstává. (XXI. 1938.)

c) literární kritiky a referáty:

- Dominik R.: O zastavení práv z vynálezu. (I. 1918.)
- Kapras J.: Opavské právní dějiny doby knížecí. (I. 1918.)
- Kapras J.: Český stát a centralisace zemí habsburských. (I. 1918.)
- Somló F.: Juristische Grundlehre. (I. 1918.)
- Stark B.: Die Analyse des Rechts. (I. 1918.)
- Mayr R.: Lehrbuch des bürgerlichen Rechtes. (II. 1919, V. 1922.)
- Kelsen H.: Socialismus und Staat. (III. 1920.)
- Krabbe H.: Die Moderne Staatsidee. (III. 1920.)
- Sbírka spisů právnických a národohospodářských. (III. 1920.)
- Sbírka zákonů čs. (III. 1920.)
- Sedláček J.: Vlastnictví a vlastnické právo. (III. 1920.)
- Caha J.: Finanční věda a finanční právo. (IV. 1921.)
- Herrmann-Herrnritt: Grundlehren des Verwaltungsrechtes. (IV. 1921.)
- Hrdina J.: Vodní koncese. (IV. 1921.)
- Hrdina J.: Čs. právo elektrárenské. (IV. 1921.)
- Čechrák C.: Problém stabilní měny. Měna a konjunktura. (V. 1922.)
- Dominik R. — Weyr F.: Grundriss des čs. Verwaltungsrechtes. (V. 1922.)
- Kelsen H.: Rechtswissenschaft und Recht. (V. 1922.)
- Rauchberg H.: Bürgerbunde der čs. Republik. (V. 1922, VIII. 1925.)
- Sander F.: Staat und Recht. (V. 1922.)
- Dominik R.: Základy správního práva. (VI. 1923.)
- Epstein L.: Studienausgabe der Verfassungsgesetze der čs. Republik. (VI. 1923.)
- Heyrovskému Dr. L. podaná pocta. (VI. 1923.)
- Chytil A.: Zákony o bursách. (VI. 1923.)
- Inaugurace rektorů Masarykovy university. (VI. 1923.)
- Janota O.: Zákony o školách národních. (VI. 1923.)
- Kelsen H.: Österreichisches Staatsrecht. (VI. 1923.)

- Krejčí D.: Základy statistiky. (VI. 1923.)
 Krollreutter — Piloty: Jahrbuch des öffentlichen Rechts. (VI. 1923.)
 Matějka J.: Povinnost státu k náhradě škody, způsobené výkonem veřejné moci. (VI. 1923.)
 Meissner A.: Řád volební do obcí. (VI. 1923.)
 Sander F.: Kelsens Rechtslehre. (VI. 1923.)
 Tobolka Z.: Politika. (VI. 1923.)
 Vančura J.: Úvod do studia soukromého práva římského. (VI. 1923.)
 Vážný J.: Actiones poenales. (VI. 1923.)
 Verdross A.: Die Einheit des rechtlichen Weltbildes auf Grundlage der Völkerrechtsordnung. (VI. 1923.)
 Věstník ministerstva vnitra RČS. (VI. 1923.)
 Všehrd, list čs. právníků. (VI. 1923.)
 Duguit L.: Svrchovanost a svoboda. (VII. 1924.)
 Hoetzel J.: Soudní kontroly veřejné správy. (VII. 1924, X. 1927.)
 Kelsen H.: Hauptprobleme der Staatsrechtslehre. (VII. 1924.)
 Klapka O.: Obecní ústavy a podniky. (VII. 1924.)
 Naše samospráva. (VII. 1924.)
 Rudstein S.: Zasady teorií práva. (VII. 1924.)
 Vašek B.: Rodina dvacátého století. (VII. 1924.)
 Baxa B.: Parlament a parlamentarism. (VIII. 1925.)
 Brejcha J.: Živnostenský zákon. (VIII. 1925.)
 Bulletin de droit tchécoslovaque. (VIII. 1925.)
 Engliš K.: Grundlagen des wirtschaftlichen Denkens. (VIII. 1925.)
 Habenicht A. — Trnka J. — Občanská nauka. (VIII. 1925.)
 Janota O.: Zákony o školách národních. (VIII. 1925.)
 Vážný F. ml.: O nejdůležitějších listinách, užívaných při nákladní smlouvě. (VIII. 1925.)
 Věstník spolku ministerských úředníků konceptní služby. (VIII. 1925.)
 Zápis o jednání II. sjezdu právníckého. (VIII. 1925.)
 Kelsen H.: Základy obecné teorie státní. (IX. 1926.)
 Kelsen H.: Problém parlamentarismu. (IX. 1926.)
 Krejčí J.: Promulgace zákonů, její vztah k sankci, vetu, publikaci a soudcovskému zkoumání zákonů. (IX. 1926.)
 Tilsch E.: Občanské právo. Část všeobecná. (IX. 1926.)
 Verdross A.: Die Verfassung der Völkerrechtsgemeinschaft. (IX. 1926.)
 Adler F.: Die Grundgedanken der čs. Verfassungsurkunde in der Entwicklungsgeschichte des Verfassungsrechtes. (X. 1927.)
 Asztély A. — Turner A.: Súkromoprávne zákony uhorské, platné na Slovensku a Podkar. Rusi. (X. 1927.)
 Čáda F.: Čs. literatura právnícká a státovědecká. (X. 1927.)
 Dominik R. — Kizlink K.: Obchodní zákonník. (X. 1927.)
 Fajnor V. — Záturecký A.: Zásadné rozhodnutia vo veciach občianskych. (X. 1927.)
 Kubišta H.: O státní podpoře stavebního ruchu u nás a v cizině. (X. 1927.)
 Löwenbach J.: Právo nakladatelské. (X. 1927.)
 Peška Z.: Čs. volební soud. (X. 1927.)
 Pitamic L.: Država. (X. 1927.)
 Slovník veřejného práva čs. (X. 1927, XIV. 1931.)
 Starzewski M.: Konstytucja republiki czechoslowackiej. (X. 1927.)
 Vážný F.: O ústrojí a příslušnosti soudů. (X. 1927.)
 Waldecker L.: Allgemeine Staatslehre. (X. 1927.)
 Duguit L.: Traité de droit constitutionnel. (XI. 1928.)

- Heller H.: Die Souveränität. (XI. 1928.)
- Kelsen H.: Aperçu d'une théorie générale de l'état. (XI. 1928.)
- Kelsen H.: Der soziologische und der juristische Staatsbegriff. (XI. 1928.)
- Kelsen H.: Rechtsgeschichte gegen Rechtsphilosophie. (XI. 1928.)
- Kniha judikátů nejvyššího správního soudu ve věcech administrativních a finančních. (XI. 1928.)
- Löwenstein J.: Hegels Staatsidee. (XI. 1928.)
- Neubauer Z.: Sociální pojištění po stránce procesní. (XI. 1928, XIII. 1930.)
- Schwind E.: Grundlagen und Grundfragen des Rechts. (XI. 1928.)
- Adamovich L.: Grundriss des čs. Staatsrechtes. (XII. 1929.)
- Bounard R.: La théorie de la formation du droit par degrés dans l'oeuvre d'Adolf Merkl. (XII. 1929.)
- Hynie R.: Válečné represálie a letecké bombardování. (XII. 1929.)
- Kohn S.: Základy teorie statistické metody. (XII. 1929.)
- Mirkine-Guetzewitch B.: Les constitutions de l'Europe nouvelle. (XII. 1929.)
- Mirkine-Guetzewitch B.: Die rechtstheoretischen Grundlagen des Sowjet-states. (XII. 1929.)
- Vědecká ročenka právnické fakulty Masarykovy university. (XII. 1929.)
- Annuaire de l'Institut International de droit public, 1929. (XIII. 1930.)
- Anzilotti D.: Lehrbuch des Völkerrechts. (XIII. 1930.)
- Jöckel W.: Hans Kelsens rechtstheoretische Methode. (XIII. 1930.)
- Kelsen H.: Der Staat als Intergration. (XIII. 1930.)
- Revue internationale de la théorie du droit. (IX. 1926, X, 1927, XIII. 1930.)
- Sborník prací k padesátým narozeninám Karla Engliša. (XIII. 1930.)
- Adler F.: Grundriss des čs. Verfassungsrechtes. (XIV. 1931.)
- Boissier L. — Mirkine B. — Guetzewitch: Annuaire interparlementaire. (XIV. 1931.)
- Hácha E.: Nejvyšší správní soud. (XIV. 1931.)
- Krejčí J.: Zásady právnosti státních funkcí a zásady zákonitosti správy. (XIV. 1931.)
- Merkl A.: Obecné právo správní. (XIV. 1931.)
- La vie juridique des peuples. (XIV. 1931.)
- Vecchio G.: Studi Filosofico-giuridici dedicati. (XIV. 1931.)
- Veřejná správa. (XIV. 1931.)
- Braunias K.: Der parlamentarische Wahlrecht. (XV. 1932.)
- Pocta k šedesátým narozeninám dr. Emila Háchy. (XV. 1932.)
- Kallab J.: Die Rechts- und Wirtschaftsphilosophie an der Masaryk-universität. (XV. 1932.)
- Mertl J.: Politické strany. (XV. 1932.)
- Neubauer Z.: Pojem státního území. (XVI. 1933.)
- Rouček F. — Schrotz K.: Zákon o obilních zástavních listech a o veřejných obilních skladištích. (XVI. 1933.)
- Andréadés S.: Le contentieux administratif des états modernes. (XVII. 1934.)
- Annuaire de l'Institut international de droit public. (XVII. 1934.)
- Kelsen H.: Ryzí nauka právní. (XVII. 1934.)
- Le problème des Sources du Droit Positif. (XVII. 1934.)
- Loevenstein J.: Velká teleologie. (XVII. 1934.)
- Malberg C.: Confrontation de la Théorie de la formation du droit par degrés. (XVII. 1934.)
- Polská literární anketa o soustavě dvoukomorové. (XVII. 1934.)
- Štastný M.: Civilní žaloby v právu čs. (XVII. 1934.)

- Tardy V.: Teleologie lidského chtění. (XVII. 1934.)
 Udina M.: L'estinzione dell'Impero austro-ungarico nel diritto internazionale. (XVII. 1934.)
 Čakrt K.: Základní pojmy obecného finančního práva. (XVIII. 1935.)
 Grňa J.: Civilní soudce a správní akt. (XVIII. 1935.)
 Janka — Schranil: Das öffentliche Recht der ČSR. (XVIII. 1935.)
 Peška Z.: Čs. ústava a zákony s ní souvislé. (XVIII. 1935.)
 Skála K.: Přídavkový zákon. (XVIII. 1935.)
 Vybral V.: Nástin čs. práva finančního. (XVIII. 1935.)
 Wierer R.: Uznání a právní postavení náboženských společností. (XVIII. 1935.)
 Fuzier — Hermann: Slovník francouzského práva. ČSR. (XIX. 1936.)
 Laštovka K.: Čs. právo správní. (XIX. 1936.)
 Mandl V.: Přírodovědní národohospodářská teorie. (XIX. 1936.)
 Sander F.: Verfassungsurkunde und Verfassungszustand der ČSR. (XIX. 1936.)
 Vecchio G.: Lezioni di filosofia del diritto. (XIX. 1936.)
 Voegelin E.: Der autoritäre Staat. (XIX. 1936.)
 Hlídka mezinárodního práva. (XX. 1937.)
 Jelínek V.: Teorie mezinárodních orgánů. (XX. 1937, XXI. 1938.)
 Krejčí J.: Právní jevy v čase. (XX. 1937.)
 Matura A.: Změnitelnost správních aktů berních. (XX. 1937.)
 Chmelař A. — Tyl K.: Komentář k železničnímu zákonu. (XXI. 1938.)
 Charmatz H.: Zur Geschichte und Konstruktion der Vertragstypen in Schuldrecht. (XXI. 1938.)
 Rouček F.: Základy právního myšlení čili jurilogie. (XXI. 1938.)
 Schranil R. — Janka F.: Allgemeine Verwaltungsrecht. (XXI. 1938.)

III. Články v jiných odborných časopisech, sbornících a slovnících.

(Podle řečí a jednotlivých časopisů.)

1. Články české.

Česká mysl.

- Základy filosofie práva. — (Roč. 1919.)
 Filosofie a právní věda. (Několik programatických poznámek k příštímu mezinárodnímu sjezdu.) — (Roč. 1932, XXVIII., str. 129. — Praha.)

Česká revue.

- Autonomie korunních zemí. (Roč. 1917.)
 Právní povaha řádů parlamentních. — (Roč. 1917.)

Hospodárstvo a právo.

- Vztahuje se zvláštní ochrana ústavy na podnikatelské sdružení? — (Roč. I. — Bratislava 1934.)

Hospodářský kritik.

- O střední Evropu. — (Roč. XIV, str. 761. — Praha 1935.)

Moderní stát.

- Úkoly moderního státu. — (Roč. 1928, I., str. 1. — Praha.)
 O tak zv. „celostátních zájmech“. — (Roč. 1929, II., str. 1. — Praha.)
 O čem rozhoduje čs. ústavní soud. — (Roč. XI. 1938. — Praha.)

Naše doba.

Formální a materiální filosofie práva. — (Roč. 1917.)

O kritikách a polemikách. — (Roč. 1918.)

Demokratické zřízení státní a inteligence. — (Roč. 1923.)

Naše samospráva.

Honební zákon moravský. (Systematický výklad.) — (Roč. 1926, III., čís. 1/2, 3/4, 5/6. — Praha.)

Nové Čechy.

O reformě středních škol. — (Projev v anketě.) (Roč. 1925, VIII., str. 83.)

Obchodní komora.

Průkaz způsobilosti v živnostech. Jeho ideologické pozadí a význam v moderním právním státě. — (Roč. 1926, čís. 12. — Plzeň.)

Obzor národohospodářský.

Statistika sociální péče o studentstvo v Čechách ve stud. roce 1908/9. (Výsledky šetření Zemské statistické kanceláře. — (Roč. 1910, XV. — Praha.)

Vysokoškolská anketa v Brně 1912. — (Roč. 1913, XVIII. — Praha.)

Problém náhrady za škody válečné. — (Roč. 1915, XX. — Praha.)

Statistika obecních výdajů a příjmů v roce 1907. — (Roč. 1915, XX.)

Konec zmocňovacích zákonů. — (1937.)

Ochrana mládeže.

Statistika péče o studentstvo v Čechách ve stud. r. 1909/10. — (Roč. 1911.)

Parlament.

Pojem ústavy oktrojované. — (Roč. 1921/22, I.)

Problém správy v demokracii. — (Roč. 1924, III.)

Zcizování státního majetku. — (Roč. 1923/24, III.)

Demokracie a volební řády. — (Roč. 1925/26, V.)

Reforma veřejné správy v Československé republice. — (Roč. 1927/28, VII.)

Pocta k 60. narozeninám dr. Emila Háchy, Praha 1932.

O veřejnoprávní subjektivitě. — (Str. 232. — Praha 1932.)

Pocta k 70. narozeninám prof. dr. Horáčka, Praha 1932.

Mrtvý obsah moderních demokratických ústav. — (Str. 819. — Praha 1932.)

Právník.

O živnostenských právech obchodních společností. — (Roč. 1904.)

O významu živnostenské novely z roku 1907. — (Roč. 1909.)

Příspěvek k teorii časově omezených zákonů. — (Roč. 1910.)

Rámcové zákony. — (Roč. 1912.)

Nauka o právních pramenech a novější spory o ní. — (Roč. 1913.)

Otto Mayerův správní akt. — (Roč. 1915.)

Přítomnost.

Epilog ke sporu. — (Roč. 1925, II., seš. 28.)

Publikace II. sjezdu čs. právníků 1925, sekce IV. et. I.

Kritika čís. nařízení ze dne 20. dubna 1854, čís. 96 ř. z. (Zároveň příspěvek k ryzí nauce právní a praktický návrh.) — (Brno 1925.)

Sborník prací k 50. narozeninám Karla Engliše.

O praktické funkci normy. — Str. 417. — (Praha-Brno 1930.)

Sborník věd právních a státních.

Živnostenská práce žen. Statistická studie na základě rakouského sčítání závodů živnostenských ze dne 3. června 1902. — (Roč. 1909, IX.)

Trestní pravomoci politických úřadů. (Habilitační přednáška.) — (Roč. 1910, X.)

Problém svobody vůle a statistika. — (Roč. 1911, XI.)

Povinnost provozování živnosti a uzavírání smluv. — (Roč. 1911, XI.)

Právní věda. (Dvě kapitoly z metodologie a filosofie práva.) — (Roč. 1912, XII.)

Statistika na vysokých školách a v úřadech. — (Roč. 1912, XII.)

Nová teorie státního práva. — (Roč. 1913, XIII.)

Věda, teorie, praxe a kritika. — (Roč. 1913, XIII.)

Dodatek k psychologii vědecké polemiky. — (Roč. 1913, XIII.)

Čtrnáctý mezinárodní statistický kongres ve Vídni. — (Roč. 1914, XIV.)

Je-li Stammler deterministou či indeterministou. — (Roč. 1914, XIV.)

Idea právní kontinuity a teorie dokonaných skutků (faits accomplis). — (Roč. 1916, XVI.)

Právní postavení majitelů pozemků, pokud jsou německými příslušníky, podle zákona záborového. — (Roč. 1922, XXII.)

Slovník veřejného práva čs.

Delegace. — (Sv. I., str. 321. — Brno 1929.)

Formy státní. — (Sv. I., str. 669. — Brno 1929.)

Funkce státní. — (Sv. I., str. 697. — Brno 1929.)

Immunita. — (Sv. II., str. 1. — Brno 1932.)

Instrukce. — (Sv. II., str. 11. — Brno 1932.)

Kontinuita právní. — (Sv. II., str. 364. — Brno 1932.)

Kontrasignace. — (Sv. II., str. 366. — Brno 1932.)

Menšiny. — (Sv. II., str. 570. — Brno 1932.)

Ministerstva. — (Sv. II., str. 611. — Brno 1932.)

Národ. — (Sv. II., str. 761. — Brno 1932.)

Národní shromáždění. — (Sv. II., str. 777. — Brno 1932.)

Politické strany. — (Sv. III., str. 174. — Brno 1934.)

Politika. — (Sv. III., str. 201. — Brno 1934.)

Prameny právní. — (Sv. III., str. 466. — Brno 1934.)

Právní řád. — (Sv. III., str. 470. — Brno 1934.)

Recepce. — (Sv. III., str. 715. — Brno 1934.)

Referendum. — (Sv. III., str. 718. — Brno 1934.)

Reprezentativní zřízení. — (Sv. III., str. 788. — Brno 1934.)

Řády. (Odznamy.) — (Sv. III., str. 901. — Brno 1934.)

Sankce. — (Sv. IV., str. 168. — Brno 1936.)

Stát. — (Sv. IV., str. 612. — Brno 1936.)

Šlechtictví. — (Sv. IV., str. 866. — Brno 1938.)

Správní obzor.

Žaloba pro odepřenou spravedlnost. Informační črta z rak. práva správního. — (Roč. 1909, I.)

Žaloba pro odpíranou spravedlnost. — (Roč. 1909, I.)

K výkladu § 56. živnostenského řádu. (Roč. 1910, II.)

Změny v teritoriální organisaci veřejné správy v Čechách (1848 až 1910).
— (Roč. 1911, III.)

O statistické kompetenci. — (Roč. 1911, III.)

Statistický obzor.

Dr. Jos. Mráz. In memoriam. — (Roč. XV., str. 158. — Praha 1934.)

Statistický věstník čs.

Několik slov o kompetenci čs. Stát. úřadu statistického. — (Roč. 1920, I.)

Rozložka a obyvatelstvo nejdůležitějších evropských států. — (Roč. 1924, V.)

Nadprůměrná inteligence jako hromadný zjev. Statistika vynikajících lidí. — (Roč. 1927, VIII., str. 125.)

Mezinárodní Statistický institut. (Zasedání varšavské 1929.) — (Roč. 1929, X., str. 627.)

Právní povaha statistických dotazníků s hlediska platného práva jazykového. — (Roč. 1931, XII.)

Snahy o novou úpravu statutu Mezinárodního ústavu statistického. — (Roč. 1931, XII.)

Vědecka ročenka právnické fakulty Masarykovy university.

Bůh a stát. (Roč. 1922, I., str. 18.)

Vznik Masarykovy university v Brně. — (Roč. 1922, I., str. 169.)

Úprava právního postavení politických stran. — (Roč. 1923, II., str. 15.)

Motivy „zákonů a důvodů“ rozhodnutí. — (Roč. 1924, III. str. 15.)

Promulgace. — (Roč. 1926, V., str. 27.)

O metodě sociologické. — (Roč. 1927, VI., str. 26.)

K pojmu „právního řízení“. — (Roč. 1928, VII., str. 30.)

Slavnost kladení základního kamene k budově fakultní. — (Roč. 1928, VII., str. 329.)

Studie k pojmu exekuce. — (Roč. 1929, VIII., str. 14.)

Poznámky k nauce o orgánech. — (Roč. 1930, IX., str. 29.)

Pojem pozitivnosti práva. — (Roč. 1931, X., str. 17.)

Pojem změny a doplnění normy. — (Roč. 1932, XI., str. 26.)

Za prof. Janem Loevensteinem. — (Roč. 1932, XI., str. 196.)

Povinnost a ručení. — (Roč. 1933, XII., str. 16.)

Vlastivěda čs.

Ústava Česko-slovenské republiky. — (Díl V. „Stát“. — Praha 1931.)

Všehrd.

Idea evropské unie. (Glosy ke známému Briandovu projektu. Český překlad německé přednášky.) — (Roč. 1931/3, XIII., str. 1.)

Zprávy moravské právnické jednoty.

Reforma studií právo- a státovědeckých. — (Roč. 1913.)

Učitelé-vdovci a nový zákon o učitelských platech. — (Roč. 1915.)

Právo veřejné a soukromé. — (Roč. 1915.)

Vliv haagských konferencí na vývoj práva mezinárodního. — (Roč. 1916.)

Zprávy zemského statistického úřadu král. Českého.

Výdaje a příjmy okresních zastupitelstev v král. Českém v letech 1900 až 1909. (Sv. XVI. — 1913.)

Jmění a dluhy 134 zastupitelských okresů král. Českého. (Sv. XVI. 1913.)

2. Články francouzské.

Annuaire de l'Institut international du droit public.
Tchécoslovaquie. — (1934, 1936.)

Bulletin de droit tchécoslovaque.

Le Tribunal constitutionnel de la République Tchécoslovaque. — (Roč. 1925/26, I., str. 129.)

Repertoire général alphabétique du droit
français.

Tchécoslovaquie. Constitution. — (Suppl. XIII. — 1935.)

Revue internationale de la théorie du droit.

La question de la délégation de puissance législative. — (Roč. 1926/27,
I., str. 72.)

La doctrine de M. Adolphe Merkl. — (Roč. 1927/28, II.)

La „Stufentheorie“ de la théorie du droit vue par un Français. —
(Roč. 1934, str. 235.)

Ročenka právnické fakulty Masarykovy
university.

La théorie normative. — (Roč. 1925, IV., str. 3. — Brno.)

Statistický věstník čs.

Le règlement des élections à la Chambre des députés tchécoslovaque
et le recensement de 15. février 1921. — (Roč. 1923, IV.)

L'activité de l'Office de Statistique de la République Tchécoslovaque. —
(Roč. 1923, IV.)

Studi filosofico-giuridici dedicati a G. d. Vecchio.

La notion de „Processus juridique“ dans la théorie du droit. — (Mo-
dena 1931.)

3. Články německé.

Aktes du XVIII. Congres philosophique à Prague.

Rechtswissenschaft und Rechtssoziologie. (1936.)

Allgemeine österr. Gerichtszeitung.

Über eine Modifikation des Erbrechtes durch die Gewerbenovelle ex 1907.
— (Roč. 1909.)

Archiv für öffentliches Recht.

Zum Problem eines einheitlichen Rechtssystems. — (Roč. 1908.)

Zur Konstruktion des Völkerrechtes. — (Roč. 1915.)

Archiv für Rechts- und Wirtschaftsphilosophie.

Zur Theorie des natürlichen Rechtes. — (Roč. 1913.)

Die Rechtswissenschaft als Wissenschaft vor Unterschieden. — (Roč. 1935.)

Čechische Revue.

Volkszählung, politische Reformvorschläge. — (Roč. 1911, IV.)

Gerichtszeitung.

Handelsgesellschaften als Gewerbeinhaber. — (Roč. 1909.)

Gesellschaft, Staat und Recht.

Reine Rechtslehre und Verwaltungsrecht. — Festschrift, gewidmet Hans Kelsen zum 50. Geburtstage. Herausgegeben von A. Verdross. (Wien 1931.)

Grünhuts Zeitschrift für d. gesamte priv. u. öffentl. Recht.

Über zwei Hauptpunkte der Kelsenschen Staatsrechtslehre. — (Roč. 1914.)
Jahrbuch des öffentlichen Rechts.

Der tschechoslowakische Staat. Entstehung und Verfassung. — (Ročník 1923, XI., str. 351. — Tübingen.)

Juristische Blätter.

Der unbefugte Gewerbebetrieb. — (Roč. 1905.)

Zur Frage der Unabänderlichkeit von Rechtssätzen. — (Roč. 1916.)

Juristenzeitung.

Über eine strittige Frage unseres Staatsbürgerrechtes. — (Roč. 1921, II.)
Hans Kelsen. — (Roč. 1922, III.)

Der Geltungsbereich der zukünftigen Gauverfassung. — (Roč. 1922, III.)

Hans Kelsens Allgemeine Staatslehre. — (Roč. 1926, VII.)

Der Grundsatz der Gleichheit vor dem Gesetze und subjektive Rechte. — (Roč. 1931, XII.)

Statistische Monatsschrift.

Die stichprobenweisen Viehschätzungen. (Spolu s dr. Pfeudlerem.) — (Roč. 1906.)

Dr. Kořistka. Nekrolog. — (Roč. 1906.)

Das österreichische Straßenwesen. — (Roč. 1907.)

Ansiedlungsverhältnisse und Viehstand. — (Roč. 1907.)

Österreichische Zeitschrift für öffentliches Recht.

Zum Unterschiede zwischen öffentlichem und privatem Recht. — (Roč. 1914.)

Die Stellung der Kronländer im Gefüge der österreichischen Verfassung. — (Roč. 1918.)

Zur Lehre von den konstitutiven und deklaratorischen Akten. — (Roč. 1918.)

Österreichische Zeitschrift für Verwaltung.

Zum Begriff „Verwaltungszweig“ nach dem Adjutengesetze. — (Roč. 1906.)

Zur Frage der Zulässigkeit der Leichenverbrennung nach österr. positiven Recht. — (Roč. 1908.)

Ein prefrechtlicher Reformvorschlag. — (Roč. 1910.)

Die statistische Kompetenz nach österr. Rechte. — (Roč. 1917.)

Prager juristische Zeitschrift.

Die sog. politische Ministerverantwortlichkeit nach čs. Verfassungsrecht. — (Roč. 1920.)

Revue internationale de la théorie du droit.

Natur und Norm. — (Roč. 1931/32, VI., str. 12.)

Rheinische Zeitschrift für Zivil- und Prozeßrecht.
Bemerkungen zu Vaihingers Theorie der juristischen Fiktionen. — (Roč. 1917.)

Zeitschrift für öffentliches Recht.

Das Verfassungsrecht der Čechoslovakischen Republik. — (Roč. 1921.)

Rechtsphilosophie und Rechtswissenschaft. — (Roč. 1921.)

Politik als Kunst und Wissenschaft. — (Roč. 1925, V.)

Zum Begriff der Promulgation. — (Roč. 1927, Bd. VI., H. 3, str. 353.)

Zeitschrift für die gesamte Staatswissenschaft.

Die Stellung der politischen Partei. — (Roč. 1932, Bd. 93, str. 292.)

4. Jinojazyčné články.

La scienza giuridica czeca, con particolare riguardo alla filosofia del diritto. — (Rivista internazionale di filosofia del diritto.) — (Roč. 1921, I.)

Den čechoslovakike Stat. — (Gads Danske Magasin, roč. 1922, XVI.)

Teoria e prassi del diritto. Rivista Internazionale di Filosofia del Diritto. Anno XVI. Fasc. III. Roma 1936.

Stora i nowa pravna filosofija. Archiv za pravne i društvene nauke. (Str. 406. — Beograd 1928.)

Das Problem der Willensfreiheit in der Statistik. — (Revue de l'Institut international de Statistique, 5. ročník 1937.)

IV. Články novinářské:

v Lidových novinách:

Nová právní teorie správního soudu. (19. X. 1913.)

Smutné jubileum. (24. XII. 1913.)

Nová publikace císařské komise pro reformu správy. (13. a 14. II. 1914.)

Dispoziční fond a politická morálka (7. III. 1914.)

O pojmu úředního tajemství. (21. V. 1914.)

Ústavně-právní povaha návrhu finančního plánu pro rok 1914-15. (4. VI. 1914.)

Randa osmdesátníkem. (8. VII. 1914.)

Platební a obchodní zákazy válčících států. (1. IX. 1915.)

Několik poznámek o právu mezinárodním. (23. II., 26. II. a 1. III. 1916.)

O právu soudů zkoumati platnost zákonů. (2. V. 1916.)

O opravě rakouského občanského práva. (3. VI. 1916.)

O delegacích. (16. IX. 1916.)

K otázce náhrady za soukromé škody válečné. (17. X. 1916.)

O povinnosti k náhradě škody, způsobené vodním dílem. (30. XI. a 3. XII. 1916.)

Stát a nadační právo. (7. II. a 8. II. 1917.)

Chalupného sociologie. (Spolu s prof. Dr. Karlem Englišem.) (24. III., 28. III., 3. IV., 6. IV. a 15. IV. 1917.)

K otázce prodloužení poslaneckých mandátů. (24. VI. 1917.)

Englišova Theorie statistiky spotřebního hospodářství. (11. VII. 1917.)

Sebeurčovací právo národů a lidové plebiscity. (4. XI. a 6. XI. 1917.)

Český stát, Slovensko a rakouský trestní zákon. (2. XII. 1917.)

Z dějin mírových porad haagských. (15. II. a 20. II. 1918.)

- Činnost a úkoly ústavního výboru Národního shromáždění. (28. XI. 1918.)
 Státní tajemníci. (21. XII. 1918.)
 Peníze. (4. I. 1919.)
 Nový řád volební v obcích. (12. I. 1919.)
 Změna obecního zřízení. (19. I. 1919.)
 O nejvyšší soud. (4. II. 1919.)
 Jedna komora či dvě. (10. IV. 1919.)
 Příklad Modráčkův a Hudcův. (29. V. 1919.)
 Státní občanství československé. (27. III. 1919.)
 Starý brněnský statut a nové zastupitelstvo. (24. VI. 1919.)
 Fr. Liszt †. (24. VI. 1919.)
 Jedna či dvě volební čísla. (12. VII. 1919.)
 Naše nové vysoké školy. (13. VII. 1919.)
 Podle kterého práva bude souzen Vilém II.? (19. VII. 1919.)
 Vládní návrh volebního řádu do Národního shromáždění. (24. VII. 1919.)
 Příkarpatsí Rusové a naše republika. (14. VIII. 1919.)
 Ústava československé a rakouské republiky. (19. VIII. 1919.)
 Ústava československé a rakouské republiky. (26. VIII. 1919.)
 Druhé skrutinium při volbách do Národního shromáždění. (30. IX. 1919.)
 Úmluva o Společnosti národů. (15. X. 1919.)
 Organizace společnosti národů. (24. X. 1919.)
 Kontrasignace. (8. XI. 1919.)
 Nejvyšší soud v Brně. (15. XI. 1919.)
 Volební soud. (20. XI. 1919.)
 Státní občanství československé. (10. XII. 1919.)
 Stále seznamy voličské. (20. XII. 1919.)
 Naši Němci a ústava. (24. XII. 1919.)
 Ústavní předlohy se projednávají ve sboru. (9. I. 1920.)
 Z ústavního výboru. (10. I. 1920.)
 Ústavní předlohy. (14. I. 1920.)
 Ústavní předlohy. (28. I. 1920.)
 Ústavní předlohy. (29. I. 1920.)
 Župní zřízení. (30. I. 1920.)
 Normy a fráze. (31. I. 1920.)
 Ústavní předlohy. (5. II. 1920.)
 Státní jazyk. (7. II. 1920.)
 O ústavu. (20. II. 1920.)
 Sídla žup. (26. II. 1920.)
 Ústava. (28. II. 1920.)
 Ústava. (4. III. 1920.)
 Ústavní soud. (11. III. 1920.)
 Volby do okres. zastupitelstev. (11. III. 1920.)
 Do okresu se nebude volit podle vázaných listin. (12. III. 1920.)
 Doživotní prezident na výpověď. (18. V. 1920.)
 Socialismus a stát I. (10. VI. 1920.)
 Socialismus a stát II. (12. VI. 1920.)
 Socialismus a stát III. (22. VI. 1920.)
 Národnost či mateřská řeč ?(1. VII. 1920.)
 Svátky a stávký. (6. VII. 1920.)
 Spor o příslušnost stál. výboru podle § 54 ústavní listiny. (10. VII. 1920.)
 Sbírky zákonů československých. (15. VII. 1920.)
 Sbírka spisů právnických a národohospodářských. (20. VII. 1920.)
 Vysoká škola pro žurnalisty. (25. VIII. 1920.)

- Náš „stálý výbor“. (28. VIII. 1920.)
 Právní následky roztržky ve straně sociálnědemokratické. (21. IX. 1920.)
 Úřednický kabinet. (29. IX. 1920.)
 Odpovědnost ministerská. (6. X. 1920.)
 Typy poslanců. (24. X. 1920.)
 Právnícké písemnictví na Moravě. (27. X. 1920.)
 Mezinárodní smlouvy. (1. XI. 1920.)
 Naše župy. (15. XI. 1920.)
 Revoluce a historické památky. (26. XI. 1920.)
 Rozkol ve státním úřednictvu. (22. I. 1921.)
 Před sčítáním lidu. (8. II. 1921.)
 Národnost a náboženství. (14. II. 1921.)
 Tiché jubileum. (6. III. 1921.)
 Předseda statistického úřadu o otázkách sčítání lidu. (14. III. 1921.)
 Trochu volební statistiky. (4. IV. 1921.)
 Maďarští legitimisté. (12. IV. 1921.)
 Nová významná publikace prof. Kallaba. (22. IV. 1921.)
 Univ. prof. Krejčího Základy statistiky. (1. V. 1921.)
 Bytová nouze ve statistických číslicích. (9. V. 1921.)
 Nejnovější podkarpatská sensace. (19. V. 1921.)
 Sbírka zákonů československých. (27. V. 1921.)
 Němci a letošní odvody. (30. V. 1921.)
 Demokracie a poslanecká imunita. (9. VI. 1921.)
 Politické přesvědčení žen. (23. VI. 1921.)
 Novela k volebnímu řádu do obcí. (27. VI. 1921.)
 Nová periodická publikace právnícká v Brně. (23. VII. 1921.)
 Úkoly úřednické vlády. (1. VIII. 1921.)
 Ústava polské republiky. (22. VIII. 1921.)
 Hružostrašná povídka o „duchovním soudu“. (25. VIII. 1921.)
 České právo elektrárenské. (9. IX. 1921.)
 Státní tajemníci. (13. IX. 1921.)
 Z pamětí Ign. Šantaly, tajemníka strany sociálního pokroku a klidu
 (24. IX. 1921.)
 Kozel zahradníkem. (1. X. 1921.)
 Odluka církve od státu. (10. X. 1921.)
 Podnět pro úspornou parlamentární komisi. (13. X. 1921.)
 Soubor legislativy a judikatury. (15. X. 1921.)
 Náš § 14. (31. X. 1921.)
 Reforma volebního práva. (8. XI. 1921.)
 Naše zemské samosprávy. (15. XI. 1921.)
 Pokrokovost a konservatismus. (22. XI. 1921.)
 Kadlecovy dějiny veřejného práva. (25. XI. 1921.)
 Demokracie a příroda. (22. XII. 1921.)
 Dr. Jaroslav Stránský: Vůle poškozeného ve skutkových podstatách trest-
 ního práva. (18. I. 1922.)
 Státní úřad statistický a jeho činnost. (19. I. 1922.)
 Soubor legislativy a judikatury. (19. I. 1922.)
 Státní řeč a mluva zákonů. (25. I. 1922.)
 Jazyková praxe našich nejvyšších soudů. (4. II. 1922.)
 Zákon o závodních výborech a prováděcí nařízení. (12. II. 1922.)
 Pětky. (13. II. 1922.)
 Dvě vysoké školy lesnické v naší republice. (18. II. 1922.)
 Englišovy „Základy hospodářského myšlení“. (26. II. 1922.)

- Organisace naší vědecké práce. (8. III. 1922.)
 Ústřední budova pro Masarykovu universitu. (9. III. 1922.)
 Místní výbory Velkého Brna. (13. III. 1922.)
 Jak je to možné? (21. III. 1922.)
 Trest smrti. (29. III. 1922.)
 Soustava občanského práva. (4. IV. 1922.)
 Trestní ochrana presidenta republiky. (20. IV. 1922.)
 Za politickou očistu. (29. IV. 1922.)
 Praha. (5. V. 1922.)
 Prof. dr. J. Sedláček: Pozemková reforma. (10. V. 1922.)
 První sjezd čs. učitelů vysokých škol. (18. V. 1922.)
 Jak se volí do župních sněmů v Jugoslavii. (26. V. 1922.)
 Úkoly úřední statistiky. (28. VI. 1922.)
 Zákony a nařízení o advokátech. (5. VII. 1922.)
 Závodní výbory. (11. VII. 1922.)
 Dělbá práce v politice. (18. VII. 1922.)
 Organisace politických stran. (25. VII. 1922.)
 Matriky voličů. (28. VII. 1922.)
 Politické programy a osoby. (31. VII. 1922.)
 Politické strany a jejich orgány. (6. VIII. 1922.)
 Malthusova nauka a některé novodobé jevy populační (15. VIII. 1922.)
 Celkové výsledky sčítání národností v naší republice. (19. VIII. 1922.)
 Pořádek na vysokých školách. (22. VIII. 1922.)
 Mezinárodní statistický institut. (31. VIII. 1922.)
 Jednací řád ústavního soudu. (5. IX. 1922.)
 O těch, co něco dovedou, a těch, co něco vědí. (14. IX. 1922.)
 „V zastoupení ministra“. (19. IX. 1922.)
 My a Němci. (23. IX. 1922.)
 Dr. R. Janeček: Odpovědnost presidenta republiky a vlády. (7. X. 1922.)
 Nové policejní ředitelství v Brně. (10. X. 1922.)
 Jednací řád pro župní a okresní úřady. (24. X. 1922.)
 Leopold Heyrovský. (14. XI. 1922.)
 Hans Kelsen. (22. XI. 1922.)
 Zákon o dani z obohacení. (23. XI. 1922.)
 Dva trapné vysokoškolské zjevy. (24. XI. 1922.)
 Vědecká ročenka právnické fakulty Masarykovy university I. 1922. (29. XI. 1922.)
 Naše a starorakouská vojenská geometrie. (10. XII. 1922.)
 Máme mnoho úředníků! (14. XII. 1922.)
 Organisace denního tisku. (2. I. 1923.)
 Zbrojní patent a atentáty. (10. I. 1923.)
 Naše divadelnictví. (13. I. 1923.)
 Pocta k 70. narozeninám prof. dr. Leopolda Heyrovského. (18. I. 1923.)
 Záhadné slovo. (7. II. 1923.)
 Teorie a prakse v politice. (16. II. 1923.)
 Vyloučení poslanci. (11. III. 1923.)
 Dr. Fr. Zeman: Kvantitní teorie peněz. (17. III. 1923.)
 Jmenování vysokoškolských profesorů. (23. III. 1923.)
 Svoboda a rovnost. (4. IV. 1923.)
 Nešetřte na svých tribunech. (13. IV. 1923.)
 Dvě národní vlastnosti. (30. IV. 1923.)
 A. Chytil: Zákony o bursách. (15. V. 1923.)
 Přílohy k zákonům. (18. V. 1923.)

- Ztráta mandátu a ztráta volitelnosti. (25. V. 1923.)
 Ještě o „přílohách k zákonům“. (26. V. 1923.)
 „Vázané“ a „volné“ listiny. (8. VI. 1923.)
 Výměna profesorů. (22. VI. 1923.)
 Vědecký sjezd čs. právníků v Brně. (11. VII. 1923.)
 Volební soud o ztrátě mandátu. (23. VII. 1923.)
 Zákony o školách národních. (7. VIII. 1923.)
 Vlast nedokázaných vět. (15. VIII. 1923.)
 Politické strany a stát. (24. VIII. 1923.)
 Latina a řečtina. (1. IX. 1923.)
 Druhý mezinárodní sjezd pro vědy správní. (24. IX. 1923.)
 Francouzský a náš způsob řečnění. (3. X. 1923.)
 Egocentristé a egoisté. (11. X. 1923.)
 Krise parlamentarismu. (19. X. 1923.)
 Imperativní mandát. (2. XI. 1923.)
 Důvody nízké a nečestné. (21. XI. 1923.)
 Z počátků poměrného zastoupení. (13. XII. 1923.)
 Sociální péče o zvířata. (21. XII. 1923.)
 Stavební plán světové výstavy uměleckého průmyslu v Paříži. (8. I. 1924.)
 Ochrana cti ve veřejném životě. (31. I. 1924.)
 Státoprávní postavení Podkarpatské Rusi. (19. II. 1924.)
 Osobní tajemník páně ministrův. (25. II. 1924.)
 Župní zřízení. (21. III. 1924.)
 Právní podklad voleb na Podkarpatské Rusi. (23. III. 1924.)
 Instalace rektora university Masarykovy. (1. IV. 1924.)
 Immanuel Kant. (21. IV. 1924.)
 Náš senát. (29. V. 1924.)
 Soustava občanského práva. (5. VI. 1924.)
 Jubileum Prügelpatentu. (6. VI. 1924.)
 Povolební. (18. VI. 1924.)
 Inkompatibilní výbory. (22. VI. 1924.)
 Konservativnost právních řádů. (9. VII. 1924.)
 Zastupování ministrů. (30. VII. 1924.)
 Všenárodnost a všestavovskost. (3. VIII. 1924.)
 Archaismy v právním řádě. (13. VIII. 1924.)
 Politický talent. (20. VIII. 1924.)
 Inkompatibilita a ineligibilita. (29. VIII. 1924.)
 Praxe čs. imunitních výborů. (18. IX. 1924.)
 Formy našeho politického života. (3. X. 1924.)
 Ministerstvo s plnou mocí pro Slovensko. (3. XI. 1924.)
 K druhému sjezdu právníckému v Brně. (16. IX. 1924.)
 Dr. Vážný: O nejdůležitějších listinách. (18. IX. 1924.)
 Časopis pro právní a státní vědu. (31. I. 1925.)
 Normotvorné umění. (14. III. 1925.)
 Můj spor s prof. Dominikem. (14. VIII. 1925.)
 Uctivý návrh. (9. XI. 1926.)
 Země nebo župy. (20. II. 1927.)
 Protiústavnost. (27. III. 1927.)
 Cui bono? (19. IV. 1927.)
 Prázdné lístky. (1. VI. 1927.)
 O systemisaci. (7. VIII. 1927.)
 Důmyslné kritiky. (10. IX. 1927.)
 Otázka českého divadla v Brně. (15. IV. 1928.)

- Úcta k soudům. (29. IV. 1928.)
 Spravedlnost základ státu. (9. VI. 1928.)
 Slovník veř. práva. (23. VI. 1928.)
 Ústava Čs. republiky. (28. X. 1928.)
 Voliči a kandidáti. (24. XI. 1928.)
 Volební kompromisy. (28. XI. 1928.)
 Zemský prezident a zemské zastupitelstvo. (22. XII. 1928.)
 Slovník veřejného práva. (9. II. 1929.)
 Nedodělky naší ústavní listiny. (1. I. 1931.)
 O nové Zemské divadlo v Brně. (2. I. 1931.)
 Státní občanství a domovská příslušnost. (13. VIII. 1931.)
 Zákon o nuceném spojení. (12. VI. 1932.)
 O pojem zákona nazpět působícího. (3. VII. 1932.)
 Dr. Emil Hácha šedesátníkem. (12. VII. 1932.)
 Dědictví monarchie. (10. VIII. 1932.)
 Podivný nápad. (21. VIII. 1932.)
 Různá pojetí demokracie. (18. IX. 1932.)
 Staré stavy a novodobé politické strany. (2. X. 1932.)
 Kompromis zájmový a názorový. (9. X. 1932.)
 Demokracie a autonomie. (23. X. 1932.)
 Formy politické činnosti dnes a kdysi. (28. X. 1932.)
 Tři základní principy politické. (5. XI. 1932.)
 Plebiscit a parlament. (12. XI. 1932.)
 Demokracie a polykracie. (20. XI. 1932.)
 Římská akademie věd a sjednocení Evropy. (20. XI. 1932.)
 Demokracie a problém vůdců. (24. XI. 1932.)
 Demokracie a závazné kandidátní listiny. (4. XII. 1932.)
 Z Voltova kongresu v Římě. (8. XII. 1932.)
 Positivní a negativní obsah demokracie. (14. XII. 1932.)
 Na usmířenou. (20. XII. 1932.)
 Epsteinova čs. ústava. (6. I. 1933.)
 Organizační pakt Malé dohody. (11. III. 1933.)
 Bludný kruh. (3. V. 1933.)
 Psí štěkot. (18. V. 1933.)
 K chystané reformě volebního práva. (28. V. 1933.)
 Zmocňovací zákony. (4. VI. 1933.)
 Racionalisace v politice. (29. VI. 1933.)
 Podstata normativní právní teorie. (6. IX. 1933.)
 Nač se zapomnělo. (14. IX. 1933.)
 Rovnost v odzbrojení. (22. X. 1933.)
 Záhady poměrného zastoupení. (15. XI. 1933.)
 Dr. Pošvár: Akciová společnosti. (17. XI. 1933.)
 Ústavní přestavba Německa. (4. II. 1934.)
 Kapitola o pozdravování. (11. II. 1934.)
 Ústavní reformy. (13. V. 1934.)
 Dramatická demokracie. (10. VII. 1934.)
 Pieta. (9. VIII. 1934.)
 Překlady jmen. (7. IX. 1934.)
 Zmezinárodnění politických stran. (4. X. 1934.)
 Panevropské hnutí. (9. X. 1934.)
 Ryzí nauka právní. (18. XI. 1934.)
 Registrace stran. (25. XI. 1934.)
 Problémy divadelní organizace. (8. XII. 1934.)

- Velká věc. (18. XII. 1934.)
 „V Evropě svítá“. (30. I. 1935.)
 Patnáct let naší ústavy. (28. II. 1935.)
 Kallabova Nová soustava a učebnice čs. práva trestního. (3. IV. 1935.)
 Vysvědčení chudoby. (11. IV. 1935.)
 Dr. Peterka: Volební příručka. (11. V. 1935.)
 Velká vlna zmocňování. (18. VI. 1935.)
 Vivisekce nezbytná a zbytečná. (12. VII. 1935.)
 Strana a stát. (11. VIII. 1935.)
 Rozhodný krok k reformě právnického studia. (16. X. 1935.)
 Zmocňovací zákon a živnostenský řád. (23. XI. a 24. XI. 1935.)
 Presidentské mezidobí. (24. XII. 1935.)
 Právní jistota. (1. I. 1936.)
 Třetí vydání Rauchbergovy Občanské nauky. (31. I. 1936.)
 Právní úprava vysokých škol. (20. III. 1936.)
 Hans Kelsen profesorem německé university v Praze. (14. V. 1936.)
 Za Dobroslavem Krejčím. (25. VII. 1936.)
 „Cestou nařizovací“. (8. XI. 1936.)
 Karel Hoffmann. (31. III. 1937.)
 Sanační opatření. (26. IX. 1937.)
 Lesní zákony. (2. X. 1937.)
 „Parlamentární živnost“. (5. III. 1938.)
 Výměna resortů. (24. III. 1938.)
 Autonomie. (2. IV. 1938.)
 Německá učebnice našeho ústavního práva. (27. IV. 1938.)

V Národních Listech:

Ochrana zvířat se stanoviska právnického. (Roč. 1911, čís. 122.)

v Prager Presse:

- Das Legitimitätsprinzip. (26. X. 1921.)
 Politische Moral. (2. XI. 1921.)
 Der Zeitpunkt der Entstehung des tschech. Staates. (9. I. 1922.)
 Der territoriale Geltungsbereich des Gau-Verfassungsgesetzes. (30. I. 1923.)
 Eine deutsche Ausgabe der tschechosl. Verfassungsgesetze. (9. II. 1923.)
 Die Grenzen der Verordnungsgewalt nach dem tschechoslov. Verfassungsrecht. (27. II. 1923.)
 Staatsform und Statistik. (14. III. 1923.)
 Der nationale Frieden. (29. III. 1923.)
 Ein Gesetz über das Staatsgebiet. (22. IV. 1923.)
 Niedrige und ehrlose Gründe. (20. V. 1923.)
 Sachverständige und Zeugen in den parlamentarischen Ausschüssen. (31. V. 1923.)
 Hochschullehrergehalte. (10. VI. 1923.)
 Menenius Agrippa. (26. VI. 1923.)
 Probleme der Rechtsprechung. (10. VII. 1923.)
 Optimismus und Pessimismus in den politischen Theorien. (22. VII. 1923.)
 Unser Gemeindewahlrecht. (12. VIII. 1923.)
 Unsere Volkszählung und die Magyaren. (19. VIII. 1923.)
 Politische oder nicht politische Wahlen. (13. IX. 1923.)
 Die französische Verwaltungslehre. (26. IX. 1923.)
 Das internationale statistische Institut. (7. X. 1923.)
 Ausländische Tribunale für wissenschaftliche Streitfragen. (4. XII. 1923.)

- Zur Einführung der Gauverfassung. (19. XII. 1923.)
 Aus der Galerie meiner berühmten Dirigenten. (17. II. 1924.)
 Das imperative Mandat und die Mandatsdauer. (9. III. 1934.)
 Das Endergebnis. (3. IV. 1924.)
 Die Konfessionen. (7. V. 1924.)
 Heimisches Querulantenium. (17. V. 1924.)
 Die Auswanderungsbewegung in unserer Republik. (6. VI. 1924.)
 Staat und Verein. (20. VI. 1924.)
 Die Idee der Fideikommissinstitution. (24. VII. 1924.)
 Politische Parteiprogramme. (14. VIII. 1924.)
 Das oberste Verwaltungsgericht. (19. X. 1924.)
 Die Listekoppelung bei Wahlen. (7. XI. 1924.)
 Das Rangklassensystem der Staatsbeamten. (3. XII. 1924.)
 Emil Ott. (19. XII. 1924.)
 Ersparungsmassnahmen. (9. I. 1925.)
 Ein Bruderzwist. (31. I. 1925.)
 Juristen und Fachmänner. (14. III. 1925.)
 Das Problem des Parlamentarismus. (11. IV. 1925.)
 Der Brünner Juristenkongress. (29. V. 1925.)
 Zur Wahlrechtsreform. (17. VI. 1925.)
 Der ideologische Hintergrund der neuesten Wahlreform. (25. VII. 1925.)
 Die Prinzipien des Parlamentarismus. (11. VIII. 1925.)
 Hans Kelsens Allgemeine Staatslehre. (25. VIII. 1925.)
 Das Recht der Parlamentsauflösung. (8. IX. 1925.)
 Zum Wahlreformentwurf. (23. XI. 1925.)
 Der Sinn politischer Klubs. (28. X. 1925.)
 Ein neues Gesetz. (11. XI. 1925.)
 Was heisst „konservativ sein“? (3. XII. 1925.)
 Zur Problematik des Parlamentarismus und der Demokratie. (1. I. 1926.)
 Amerika als Staat und Gesellschaft. (30. I. 1926.)
 Zur Reform juristischen Studiums. (16. II. 1926.)
 Glossen zum Gehaltsgesetz. (9. III. 1926.)
 Das Referendum der Tschechoslovakei. (24. III. 1926.)
 Die Unifizierung des tschechischen Rechts. (22. IV. 1926.)
 Die Ministerverantwortlichkeit. (3. V. 1926.)
 Die mächtigen Machtlosen. (22. V. 1926.)
 Eine furchtbare Staatslehre. (21. VII. 1926.)
 Jura Quaesita. (20. VIII. 1926.)
 Eine Statistik hervorragender Männer. (8. IX. 1926.)
 Die Liebe zur Republik. (5. X. 1926.)
 Gesetz und Staatsvertrag. (9. XI. 1926.)
 Rang und Gehalt. (19. XI. 1926.)
 Theorie der Statistik. (23. XII. 1926.)
 Staat und Baubewegung. (8. I. 1927.)
 Revolution, Staatsverfassung und Völkerrecht. (5. II. 1927.)
 Der Begriff der Selbstverwaltung. (25. II. 1927.)
 Das Prügelpatent. (24. III. 1927.)
 Verfassungsurkunden. (10. IV. 1927.)
 Das juristische Doktorat. (7. V. 1927.)
 Unendliche Funktionsdauer. (2. VI. 1927.)
 Der Kongress für Verwaltungswissenschaften. (8. VII. 1927.)
 Die juristische Persönlichkeit der Länder. (12. VIII. 1927.)
 Der delegierende Gesetzgeber. (24. IX. 1927.)

- Das zukünftige Verwaltungsverfahren. (23. X. 1927.)
 Die statistische Erfassung der Gemeindewahlen. (11. XI. 1927.)
 Die Hochschulstadt Brünn. (4. XII. 1927.)
 Verwirklichung einer Theorie. (7. II. 1928.)
 Staat und Theaterwesen. (23. III. 1928.)
 Parteiendiktatur. (12. IV. 1928.)
 Landwirtschaft als Berufs- und Erwerbequelle. (19. V. 1928.)
 Wissenschaftliches Kesseltreiben. (1. VI. 1928.)
 Verstaatlichung — Verländlichung. (14. VI. 1928.)
 Zur Ordensfrage. (8. VII. 1928.)
 Regionalismus. (12. VIII. 1928.)
 Der Krieg im Völkerrecht. (25. IX. 1928.)
 Otto Weininger. (4. X. 1928.)
 Die Zurechnung zum Staate. (31. X. 1928.)
 Das oberstgerichtliche „Doppelgeleise“. (16. XI. 1928.)
 Ein grosses Werk. (12. XII. 1928.)
 Fachmänner und Politiker. (9. I. 1929.)
 Kirchenstaat und Staatslehre. (19. II. 1929.)
 Das neue Staatstheater. (10. III. 1929.)
 Zum Begriff „Staatsreform“. (18. IV. 1929.)
 Die Regelung des Hochschulwesens. (25. V. 1929.)
 Das Regressrecht. (5. VII. 1929.)
 Juristische Formalismus und reine Rechtslehre. (21. VII. 1929.)
 Statistik und Völkerverständigung. (3. IX. 1929.)
 Zur Frage von Tukas Immunität. (1. X. 1929.)
 Das Wörterbuch des čsl. öffentlichen Rechtes. (31. X. 1929.)
 Zur Brünner Theaterfrage. (15. XI. 1929.)
 Sensationspresse und Demokratie. (27. XI. 1929.)
 Der Numerus clausus und die jüngsten Studenteunruhen. (30. XI. 1929.)
 Das tschechoslovakische Staatsrecht. (L. Adamovich: Grundriss d. tschech. Staatsrechtes.) (14. I. 1930.)
 Annuaire de l'Institut International de droit public 1929. (16. I. 1930.)
 Nationalität und Muttersprache. (8. II. 1930.)
 Gebundene oder freie Wahllisten (Enquete). (18. II. 1930.)
 Zum Verfassungsgesetze über das Staatsgebiet. (26. IV. 1930.)
 Zur Richtergerichtsfrage. (10. V. 1930.)
 Der Ständestaat. (12. VI. 1930.)
 Eine wissenschaftliche Ehrengabe für Prof. Dr. Engliš. (21. VIII. 1930.)
 Juristenkongresse. (11. IX. 1930.)
 Krise der Demokratie? (26. X. 1930.)
 Gericht und Verwaltungsbehörde. (Institut International de Droit Public.) (11. XI. 1930.)
 Verwaltungsreform und zweite Instanz. (2. XII. 1930.)
 Philosophisches zur Todesstrafe. (3. I. 1931.)
 Grundriss des tschechoslovakischen Verfassungsrechtes. (31. I. 1931.)
 Rechtsangleichung. (19. II. 1931.)
 Das politische Primat der Exekutive. (11. III. 1931.)
 Staatsbürgerschaft und Staatsbeamtentum. (19. III. 1931.)
 Annuaire Interparlamentaire. (16. V. 1931.)
 Ein vergessenes Reformwerk (des jurist. Studiums). (23. V. 1931.)
 Die faschistische Theorie in französischer Beleuchtung. (4. VII. 1931.)
 La Vie Juridique des Peuples. (9. VIII. 1931.)
 Zentralisation und Dezentralisation. (20. VIII. 1931.)

- Tagung der Statistiker (in Madrid). (4. X. 1931.)
 Spaniens neue Verfassung. (20. X. 1931.)
 Gesellschaft, Staat und Recht (Festschrift für Hans Kelsen). (1. XI. 1931.)
 Jahrbücher des öffentlichen Rechts. (9. XII. 1931.)
 Die politischen Parteien. (22. XII. 1931.)
 Zum Begriff „Gericht“. (17. I. 1932.)
 Das neue bürgerliche Gesetzbuch. (14. II. 1932.)
 Das Wesen des Völkerrechts (G. A. Walz). (28. II. 1932.)
 Staatsrechtliches zum Donauplan. (6. V. 1932.)
 Das Recht der Tschechoslovakei (La vie juridique des peuples) (5. VI. 1932.)
 Zum 60. Geburtstag Dr. Emil Háchas. (12. VII. 1932.)
 Ein soziologisches Werk über die politischen Parteien. (22. VII. 1932.)
 Immer dieselben. (19. VIII. 1932.)
 Parteien und Demokratie. (23. IX. 1932.)
 Parlament und Regierung. (23. X. 1932.)
 Das Verwaltungsverfahren (Herrnritt). (13. XI. 1932.)
 Die Anfänge des Parlamentarismus in Frankreich. (25. XII. 1932.)
 Ähnlichkeiten (Flesch Buch). (8. I. 1933.)
 Das Finanzgesetz 1933. (21. I. 1933.)
 Sturm auf die Reverse. (9. IV. 1933.)
 Was bedeutet Gleichschaltung? (27. V. 1933.)
 Souveränität und Autarkie. (23. VII. 1933.)
 Der Nationalstolz. (26. VII. 1933.)
 Der autoritäre Staat. (6. VIII. 1933.)
 Zum Problem der Diktatur. (13. VIII. 1933.)
 Das Mysterium des Ständestaates. (20. IX. 1933.)
 Die Krise der deutschen Staatswissenschaft. (7. I. 1934.)
 Ein rechtsphilosophisches Werk des Präsidenten Zamora. (19. I. 1934.)
 Diktat und Vertrag. (4. II. 1934.)
 Die Technik des Völkerrechts. (18. III. 1934.)
 Das Wahlreformprojekt Dr. O. Krouskýs. (27. III. 1934.)
 Ein Buch über Reklame im Raum (Patera). (19. IV. 1934.)
 Ende des Bundesstaates (Deutschland). (22. IV. 1934.)
 Das internationale statistische Institut. (6. V. 1934.)
 Verfassungsreform in Frankreich. (6. VI. 1934.)
 Zum Problem eines Wirtschaftsparlamentes. (13. VI. 1934.)
 Das öffentliche Recht der Tschechoslovakei. (8. VII. 1934.)
 La vie politique et constitutionnelle des peuples. (22. VII. 1934.)
 Kirche und Staat. (26. VII. 1934.)
 Notstand und Notrecht. (25. VIII. 1934.)
 Partei und Diktatur. (22. XI. 1934.)
 Das Nationalitätenrecht des alten Österreich. (1. I. 1935.)
 Verfassungsrecht und Organisation des Friedens. (5. I. 1935.)
 Was ist der Staat? (3. II. 1935.)
 Physiognomien der Revolution (Barthelémy „Valeur de la liberté“).
 (7. IV. 1935.)
 Die Neugestaltung des bürgerlichen Rechts (E. Swoboda). (12. V. 1935.)
 Ein Verfassungsrecht vierter Dimension. (18. VI. 1935.)
 Dezisionismus. (23. VI. 1935.)
 Die rechtliche Stellung des Staatsoberhauptes in der Demokratie (Jar.
 Krejčí). (28. VII. 1936.)
 Optimistische Staatslehren. (7. VIII. 1936.)
 Die tschechoslovakische Verfassung (Zd. Peška). (1. IX. 1935.)

- Rasse in Wissenschaft und Politik (Iltis). (22. IX. 1935.)
 Zur tschechoslovakischen Verfassung (Encyclopédie Francaise). (24. XI. 1935.)
 Die Revision (Bulín). (11. XII. 1935.)
 Eigentum und Souveränität. (29. XII. 1935.)
 Der totale Staat. (18. II. 1936.)
 Ein Jubiläum (H. Kelsen). (22. II. 1936.)
 Die Renaissance der Rechtsphilosophie. (19. IV. 1936.)
 Zum französischen Friedensplan. (25. IV. 1936.)
 Eine scharfe Verfassung. (14. VI. 1936.)
 „Deutsche Physik“. (18. VI. 1936.)
 Revue internationale de la théorie du droit. (4. VII. 1936.)
 Tschechoslovakisches Verwaltungsrecht. (8. VII. 1936.)
 Die Entwicklung des parlamentarischen Regimes. (26. IX. 1936.)
 Das Internationale Statistische Institut. (13. X. 1936.)
 Abbé Sieyès (Mirkiné Quétzévitch). (22. XII. 1936.)
 Mähren im Weltkriege (Jar. Budinský). (22. I. 1937.)
 Der Rechtsbeirat. (5. II. 1937.)
 Kelsens Reine Rechtslehre. (14. III. 1937.)
 Recht und Gerechtigkeit (Int. Institut f. Rechtsphilosophie). (17. IV. 1937.)
 Die grossen Probleme des Rechts (Le Fur). (26. VI. 1937.)
 Der Begriff der „Rechtserscheinung“ (Jar. Krejčí). (15. VIII. 1937.)
 Ein „Tschechoslovakisches Verfassungsrecht“. (24. XI. 1937.)
 Schopenhauer und der deutsche Nationalismus. (9. XII. 1937.)
 Die Geburt des Parlamentarismus. (29. XII. 1937.)
 Zweifache Bedeutung der Demokratie. (31. XII. 1937.)
 Heimatsrecht und Staatsbürgerschaft. (2. IV. 1938.)
 Ein monumentales nationalökonomisches Werk (K. Engliš). (10. IV. 1938.)
 Die Verfassungen des neuen Europa (Mirkiné Quétzévitch). (14. VII. 1938.)
 Die Last der Verantwortung. (23. X. 1938.)
 Das französische Muster. (10. XI. 1938.)
 Der elegante Philosoph (W. Schneider, Schopenhauer). (11. XI. 1938.)
 Dr. Háchas juristisches Profil. (30. XI. 1938.)